

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BİLİM DALI**

**KIŞ TURİZMİNİN ETKİLERİ: DERBENT ALADAĞ
ÖRNEĞİ**

Ahmet BOZYİĞİT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN:
Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI**

KONYA – 2023

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BİLİM DALI**

**KIŞ TURİZMİNİN ETKİLERİ: DERBENT ALADAĞ
ÖRNEĞİ**

Ahmet BOZYİĞİT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN:
Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI**

KONYA – 2023

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	--

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet BOZYİĞİT		
	Numarası	20811201016		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	Kış Turizminin Etkileri: Derbent/Aladağ Örneği			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Ahmet BOZYİĞİT

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZET

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet BOZYİĞİT		
	Numarası	20811201016		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI		
Tezin Adı	Kış Turizminin Etkileri: Derbent/Aladağ Örneği			

Yapılan bu çalışmanın amacı kış turizminin Derbent ilçesinde yaşayan yerel halk üzerindeki etkilerini ölçmektir. Nitel araştırma yöntemi benimsenen çalışmada, görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Türkiye'nin kış turizmi alanları ve örneklemini Derbent ilçesi yerel halkı oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak, katılımcılardan görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler bulgular bölümünde değerlendirilip yorumlanmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda ortaya çıkan bulgularda yerel halkın Aladağ kayak merkezi ile ilgili genel olarak olumlu bir görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Yerel halkta Aladağ kayak merkezinin gelecek için umut taşıdığı ve özellikle ilçenin çehresini değiştireceği fikri oluşmuştur. Kayak merkezinin ilçeye ekonomik olarak büyük katkı vermesi beklenmektedir. Şu an için tam faal olmaması nedeniyle yeterli fayda sağlamadığı görüşü hakimdir. Aladağ kayak merkezinin geç kalınmış bir proje olmasının yanında ilçeye nüfus, göç, istihdam gibi ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel olarak katkı vereceği sonucuna ulaşılmıştır. Kayak merkezinin ekonomik etkileri kış aylarında yöresel ürün satışı ve esnaf satışları; sosyo-kültürel etkileri iletişim ve değerlere sahip çıkma; çevresel etkileri ilçenin bilinirliğini artırması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Son olarak yeterli tesisleşmesinin olmaması, gelen ziyaretçilerin ilçe merkezine uğramaması ve gününbirlik ziyaret yapılması gibi nedenlerden dolayı Aladağ kayak merkezinin yerel halka çok katkı sağlamadığı sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Turizmin Etkileri, Kış Turizmi, Yerel Halk, Derbent.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

ABSTRACT

Author's	Name and Surname	Ahmet BOZYİĞİT		
	Student Number	20811201016		
	Department	Department of Tourism Management		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	X	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
	Supervisor	Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI		
Title of the Thesis/Dissertation	Kış Turizminin Etkileri: Derbent/Aladağ Örneği			

The aim of this study is to evaluate the impacts of winter tourism on the local people living in Derbent area. In this study, which adopts a qualitative research method, interview technique was used. The universe of the study is the winter tourism areas of Turkey and the sample is the local people of Derbent area. Using the purposeful sampling method, data were collected from the participants with an interview form. The obtained data were evaluated and interpreted in the findings section. In the findings that emerged as a result of the evaluations, it was determined that the local people had a generally positive opinion about the Aladağ ski resort. The local people thought that the Aladağ ski resort was hope for the future and would especially change the face of the area. It is expected that the ski center will make a great economic contribution to the area. Currently, it is widely believed that it does not provide sufficient benefits due to its inactivity. It has been concluded that as well as Aladağ ski center is an overdue Project, it will contribute to the area economically, socio-culturally and environmentally such as population, migration and employment. The economic effects of the ski center are the sales of local products and artisan/craft sales during the winter months; socio-cultural effects are communication and protecting values; and environmental impact is the increasing the awareness of the area. Finally, it has been concluded that Aladağ ski center does not contribute much to the local people due to reasons such as lack of adequate facilities, visitors not visiting the district center and daily visits.

Keywords: Tourism, Tourism Effects, Winter Tourism, Local People, Derbent.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	viii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE KIŞ TURİZMİ

1.1. Turizm Kavramı, Tanımı ve Özellikleri	3
1.2. Turizmin Çeşitleri.....	4
1.3. Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	6
1.4. Turizmin Çevresel Etkileri	8
1.5. Turizmin Ekonomik Etkileri	10
1.6. Kış Turizmi	12
1.6.1. Kış Turizminin Tanımı.....	13
1.6.2. Kış Turizminin Türleri.....	14
1.6.3. Kış Turizminin Etkileri	15
1.7. Kış Turizmi ile İlgili Yapılan Çalışmalar	17
1.8. Türkiye’de Kış Turizmi	19
1.8.1. Uludağ/Bursa	21
1.8.2. Palandöken/Erzurum	22
1.8.3. Erciyes/Kayseri.....	22
1.8.4. Köroğlu Kartalkaya/Bolu.....	23
1.8.5. Ilgaz/Çankırı - Kastamonu.....	23
1.8.6. Sarıkamış/Kars	23
1.8.7. Kartepe/Kocaeli	24
1.8.8. Davraz/Isparta	24
1.8.9. Yıldız Dağı/Sivas.....	24
1.8.10. Yalnızçam Uğurludağ/Ardahan	25
1.8.11. Kop Dağı/Bayburt.....	25

1.8.12. Zigana/Gümüşhane.....	25
1.8.13. Ergan Dağı/Erzincan	26
1.8.14. Bozdağ/Denizli	26
1.8.15. Ladik Akdağ/Samsun	26
1.8.16. Hasan Dağı/Aksaray	27
1.8.17. Saklıkent/Antalya	27
1.8.18. Akdağ/Alanya	27
1.8.19. Çambaşı/Ordu	28
1.8.20. Merkez/Bitlis.....	28
1.8.21. Hazar Baba/Elazığ	28
1.8.22. Elmadağ/Ankara.....	29
1.8.23. Güzeldağ/Muş	29

İKİNCİ BÖLÜM

DERBENT/ALADAĞ VE KIŞ TURİZM POTANSİYELİ

2.1. Derbent İlçesi	31
2.2. Derbent İlçesi Tarihi ve Nüfusu	31
2.3. Derbent İlçesi Sosyal ve Ekonomik Durumu	32
2.4. Derbent İlçesi Coğrafi Durumu.....	32
2.5. Derbent İlçesi Turizm Yapısı.....	33
2.6. Derbent İlçesi Kış Turizmi	34
2.6.1. Derbent İlçesi Aladağ Kış Turizmi Tarihi.....	35
2.6.2. Ulaşım ve Konaklama İmkanları	37
2.6.3. İklimsel Özellikleri	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	40
3.2. Araştırmanın Yöntemi.....	41
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAMA

4.1. Ekonomik Bulgular	47
4.2. Sosyo-Kültürel Bulgular	52

4.3. Çevresel Bulgular	55
4.4. Gelen Turistlerle ilgili Bulgular.....	57
SONUÇ VE ÖNERİLER	59
KAYNAKÇA	65
EKLER	65

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1.1. Turizm Çeşitleri.....	5
Tablo 1.2. Türkiye’de Kış Turizmi ve Kış Sporları Alanları.....	21
Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	45
Tablo 4.2. Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Bulgular.....	46
Tablo 4.3. Ekonomik Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri.....	47
Tablo 4.4. Sosyo Kültürel Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri.....	52
Tablo 4.5. Çevresel Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri.....	55
Tablo 4.6. Gelen Turist Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri.....	57

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 2.1. Sufi Yolu Derbent İlçe Merkezi Yeri.....	33
Fotoğraf 2.2. Derbent Aladağ Kayak Merkezi krokisi.....	36
Fotoğraf 2.3. Derbent Aladağ Kayak Merkezi Kroki Açıklaması.....	37
Fotoğraf 2.4. Derbent İlçe Merkezinde Kayak Merkezi Yol Tarif Levhası.....	38
Fotoğraf 2.5. Başarakavak Mahallesi ile Derbent İlçesi Ulaşım Yolu.....	38

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI hocama tüm emekleri ve destekleri için çok teşekkür ederim.

Tez, makale vb. tüm işlemlerimde ve zorlandığım her süreçte yol gösteren, yanı başımda olan değerli hocam Arş. Gör. Zekeriya YETİŞ hocama çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans yapmaya karar vermemde ve ders dönemi ile tez sürecinde hep yanımda olan, bilgilerini, birikim ve deneyimlerini benden esirgemeyen Doç. Dr. Nezahat KOÇYİĞİT hocama çok teşekkür ederim.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Turizm İşletmeciliği bölüm hocalarıma ve Adalet Meslek Yüksekokulu idari ve akademik personeli ile Sosyal Bilimler Enstitüsü personeline çok teşekkür ederim.

Tez sürecinde destek veren Derbent ilçe halkına, Belediye Başkanı Sayın Hüseyin AYTEN hocama ve İlçe Kaymakamı Sayın Nurullah Kaya'ya çok teşekkür ederim.

Son olarak her ne şartta olursa olsun maddi manevi yanımda olan, motivasyon veren eşim ve çocuklarım ile kız kardeşime çok teşekkür ederim.

Ahmet BOZYİĞİT
Konya-2023

GİRİŞ

Turizm sektörünün önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Ükelere ekonomik ve istihdam gibi birçok alanda yaptığı katkılar ile önemli bir sektör haline gelmiştir. Ekonomik olarak döviz girdisi, ödemeler dengesine etkisi, gelir ve istihdam yaratması, bölgeler arası dengeli kalkınma ve diğer sektörlerle katkısı ile altyapı-üstyapı gelişimi gibi birçok olumlu etkisi bulunmaktadır. Kadın hakları iyileşmesi, aile bağlarının güçlenmesi, yeni meslekler, kültürel değerlere sahip çıkma ve hoşgörü gibi sosyal etkileri yanında çevre bilincinin oluşması, tarihi alanların korunması, sahip çıkılması gibi de olumlu çevresel etkileri bulunmaktadır.

Türkiye üç taraflı denizlerle çevrili olan bir turizm cenneti olmakla beraber aslında içerisinde barındığı birçok alternatif turizm çeşitliliği ile adından söz ettiren bir ülkedir. Sadece deniz-kum-güneş (3S) turizmi olarak bilinmesi biraz turizm politikaları ve turizm sektörü ile ilgili yeterli eğitime sahip olunmaması gibi birçok neden ile ilgilidir. Tarihi, dini, doğal kültürel güzelliklerinin yanında birçok medeniyete de ev sahipliği yaptığı düşünüldüğünde Türkiye'nin turizm sektöründen yeterince faydalanmadığı düşünülmektedir.

Türkiye'de son yıllarda daha fazla önem verilen turizm sektöründe en büyük hedeflerden biri hem alternatif turizm çeşitliliğini artırmak hem de sezonluk özelliğini azaltarak ortadan kaldırarak 12 ay sürdürülebilir olmasını sağlamaktır. Ülkenin ekonomik durumu, Türk Lirası (TL) değeri ile her şey dahil sistemi gibi birçok nedenden dolayı gelen turist sayısına rağmen yeterince gelir de elde edilememektedir. Türkiye yer yer yükselti olarak birçok dağlık alana sahip bir ülkedir. Son yıllarda önemi gittikçe artan bir alternatif turizm çeşidi olan kış turizmi de bunlardan biridir.

Çalışma toplamda üç bölüm halinde hazırlanmış olup, çalışmanın birinci bölümünde ilk olarak turizmin tanımı ve türleri hakkında bilgi verilmiştir. Turizmin sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerinin olumlu-olumsuz etkileri anlatılmıştır. İkinci kısımda kış turizminin tanımı, türleri ve çeşitleri ile ilgili bilgiler verilerek kış turizmi ile ilgili yapılan çalışmalardan örnek literatür bilgisi verilmiştir. Birinci bölümün son kısmında ise Türkiye'de bulunan kış turizm destinasyonları hakkında kısa bilgiler ile anlatılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Derbent ilçesi hakkında bilgiler verilmiştir. İlk kısımda Derbent ilçesinin tarihi, nüfusu, sosyal ve ekonomik durumu, coğrafi durumu ile turizm yapısı hakkında bilgiler aktarılmıştır. İkinci bölümün son kısmında ise Derbent ilçesi kış turizmi hakkında bilgiler verilmiştir. Aladağ kış turizminin tarihi süreci, kış turizm potansiyeli, ulaşım ve konaklama imkanları ile iklimsel özellikleri hakkında bilgiler verilerek ikinci bölüm tamamlanmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde metodoloji kısmından oluşmaktadır. Araştırmanın amacı ve önemi, araştırmanın yöntemi, araştırmanın evren ve örneklemini ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın dördüncü ve son bölümünde ise araştırmada elde edilen verilerin bulgu ve yorumlama kısmından oluşmaktadır. Elde edilen bilgiler ile ortaya çıkan araştırmanın bulguları hakkında bilgiler, tablolar ve yorumlamalar yapılmıştır. Çalışma, araştırmanın sonuç ve öneriler kısmı ile bitirilmiştir. Kaynakça ve araştırmanın soruları olan görüşme formu ile çalışma son halini almıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE KIŞ TURİZMİ

1.1. Turizm Kavramı, Tanımı ve Özellikleri

Dilimize İngilizceden geçmiş olan turizm kelimesi, dinlenmek ve stres atmak için gidilen yer demektir. Türk Dil Kurumu (TDK) ise kelime manası olarak; dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezi olarak tanımlamaktadır. Bir diğer manası da; bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin ve yapılan çalışmaların tümüdür (<https://www.tdk.gov.tr/>, 2023).

Turizmin Başlıca Özellikleri:

- Kitlesele harekettir.
- İnsana özgü sosyal bir olaydır.
- Tüketim olayıdır.
- Sosyal ve ekonomik olaydır.
- Bir endüstri alanıdır.
- Ekolojik ve çevresel olaydır.
- Sürekli ve ölçülebilir özelliktedir.
- Bir eğitim ve yönetim olayıdır.
- Ülkelerin siyasi, ekonomik, terör vb. birçok işlevinden etkilenir.

Turizm diğer sektörlerden farklı özelliklere sahip bir yapıdadır. Bacasız sanayii olarak görülse de ülke içinde veya dünyada yaşanacak tüm olumsuzluklardan en çok etkilenen, en çok zarar gören sektördür. 2020 yılında tüm dünyayı saran ve hala tam manası ile geçmeyen Covid-19 virüsü bunun en basit örneklerinden biridir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için turizm sektörü önemli bir gelir kaynağıdır. 2015 yılında Rus uçağının düşürülmesi ile iki ülke arasındaki kriz en çok turizm sektörüne yansımıştır. Gelen turist sayısı ve elde edilen gelirdeki düşüşün en temel nedeni bu uçak düşürülmesi olayına bağlanmaktadır. Rusya ile Ukrayna arasındaki savaştan da yine en çok etkilenen ülkelerin başında Türkiye gelmektedir. Türkiye sadece ticari olarak değil turizm sektörü olarak da olumsuz etkilenmiştir.

Türkiye’de tarihsel gelişim süreci içerisinde gezginler ve dini amaçlı yapılan seyahatler ile aslında çok eski tarihlere dayanan bir turizm geçmişi vardır. Türkiye’de turizm sektörü, cumhuriyet döneminden sonraki süreçte, 1980’li yıllar itibariyle gelişme kaydetmiştir. Tüm dünyada önemi son yıllarda daha da artan turizm sektöründen bütün ülkeler faydalanmaya başlamıştır. Türkiye gibi içerisinde birçok medeniyeti barındıran ve üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada ülkesi için turizm halen istenilen seviyede değildir. Birçok çeşidi bulunan turizm için Türkiye tam bir hazine ülkedir. I. dünya savaşındaki dedelerini ziyaret gelip dark turizmi yapan Yeni Zelandalılardan, her yıl deniz turizminin lideri olan Rusyalılar gibi birçok örnek verilebilir. Türkiye bu turizm çeşitliliği içerisinde birçok alanda her yıl üstüne koyarak adından söz ettiren bir ülkedir. Son yıllarda virüs dolayısıyla net rakamlar oluşmasa da 2019 yılında 51,7 milyon gelen turist sayısı ile Dünya sıralamasında altıncı, Avrupa da ise dördüncü olmuştur. 34,5 milyon \$ gelir ile Dünya da on beşinci, Avrupa da ise altıncı ülke olmuştur (<https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html>, 2023).

Her geçen gün artan turizm çeşitliliği ile gelen turistlere hitap etmeye çalışan ve 12 aya turizmi yaymak isteyen Türkiye, emin adımlarla ilerlemektedir. Mesela Covid-19 virüs döneminde sağlık alanındaki başarısı ile Dünya da ses getiren bir ülke olmuştur. Sağlık Turizmi de yine en başarılı olduğu alanlardandır. Yine kış turizmi de hemen hemen her bölgesinde yapılabilen son dönemlerde değeri artan bir alternatif turizm çeşidi olmuştur.

Her bölgesi farklı bir özellik gösteren Türkiye artık sadece Akdeniz ve Ege bölgesinden ibaret olmadığını kanıtlamıştır. En batısından en doğusuna ve kuzeyinden güneyine birçok alternatif turizm çeşitliliği ile gelen ziyaretçilerine imkân sunmaktadır.

1.2. Turizmin Çeşitleri

Turizm sektörü genel düşünce olarak deniz-kum-güneş gibi algılansa da aslında birçok çeşidi olan bir sektördür. Son yıllarda insanların kitle turizmi yerine ilgi alanlarına göre alternatif turizm türlerine yöneldiği görülmektedir. Ancak kitle turizminin karşısına konumlandırılan özel ilgi turizmi, kimilerine göre alternatif turizm çeşitleri insanların seyahat motivasyonlarındaki farklılaşmaya işaret etmektedir (Şengül, Genç ve Türkay, 2020, s. 15). Günümüz turistinin beklentilerinin zamanla değişmesi, gürültü ve beton yığınlarından uzaklaşmak istemesi, doğal çevreyi ve kaliteli hizmeti

araması ve dünya görüşlerinin giderek gelişmesi onları yeni arayışlara itmektedir. Bütün bu arayışların sonucunda ortaya çıkan alternatif turizm kavramı, alışlagelmiş tatil anlayışlarının değişmesine ve yeni turizm çeşitlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Ulusan ve Batman, 2010, s. 243). Dinlenme, eğlenme, yeni yerler görme ve yeni şeyler öğrenme gibi amaçlar taşıyan insanların yaşamları gibi ihtiyaçları, beklentileri ve istekleri de gün geçtikçe değişmekte ve farklılaşmaktadır. İçerisinde birçok özelliği barındıran bu çeşitlilik genel hatlarıyla aşağıdaki tabloya eklenmiştir.

Tablo 1.1. Turizm Çeşitleri

Katılan Kişi Sayısı	Ziyaret Edilen Yer	Katılan Yaş Ortalaması	Sosyo-Ekonomik Durumu		Amaçlarına Göre	Diğer
Bireysel	İç	Gençlik	Sosyal	Lüks	Deniz, Yat, Akarsu	Helal
Kitleysel	Dış	Yetişkin	Çiftçi	Av	Kongre, Av, İnanç	Dark
Grup		Üçüncü Yaş	İşçi	Golf	Sağlık, Termal, Yayla	Gönüllü
			Emekli	Kumar	Dağ, Kış, Mağara	Yavaş
			Esnaf	Kruvaziyer	Macera, Kültür, Agro	Özel İlgi

Kaynak: <https://www.ktb.gov.tr/TR-96269/turizm-cesitleri.html>. Alıntı tarihi: 10.03.2023. (Şengül, Genç ve Türkay, 2020). (Çelik, 2018). (Demirer ve Hatırnaz, 2023).

Tablodan da görüldüğü gibi birçok turizm çeşidi bulunmaktadır. Sadece dark turizmi yerine veya içerisinde farklı turizm türleri için farklı isimler kullanılmaktadır. Hüzn turizmi, keder turizmi, karanlık turizm, keder turizmi ve aç turizm gibi farklı isimler bulunmaktadır. Aynı şekilde agro turizmin içerisinde de kırsal turizm, eko turizm, çiftlik turizmi ve tarım turizmi gibi isimler adı altında turizm türleri bulunmaktadır. Tablodan bulunmayan birçok turizm çeşidi isimleri bulunmaktadır. Her geçen gün yeni alternatif turizm isimleri ortaya çıkmaktadır. Örneğin diaspora turizmi ekonomik ve dini sebepler gibi etkenler göz önünde bulundurularak yapılan göçler olarak bilinen bir turizm çeşididir. Yaşanan sosyolojik değişimler ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan tüketicilerdeki farklılık arayışı turizme farklı boyutlar kazandırmaktadır (Demirer ve Hatırnaz, 2023, s. 33).

Ziyaretçilerin gelir seviyesine ve amaçlarına göre her geçen gün çeşitliliği artan turizm faaliyetleri, ülkelerin sunduğu hizmetler ile daha da cazip hale gelmektedir. Ulaşım ve iletişim olanakları ile gelir seviyesi yüksek ziyaretçiler aynı anda birçok

alternatif turizm çeşidinden faydalanabilmektir. Günümüz teknolojisi ile insanlarda turizmin en temel özelliklerinden biri olan merak duygusu sayesinde gitmek istedikleri yeni alanlar oluşmaktadır.

Türkiye gibi ülke para değeri düşük olan ülkeler ise Avrupa ülkeleri gibi zengin ülkeler için fırsat turizm cennetleri olmaktadır. Euro ve dolar gibi para değerlerinin Türk Lirası karşısındaki değerleri, mesleği ve geliri çok da önemli olmayan yabancı ziyaretçiler için Türkiye'deki düşük fiyatlar ile rahatlıkla tatil yapabilme imkanı sunmaktadır. Tablo da bulunan turizm çeşitliliğinin hemen hemen hepsinin Türkiye'de bulunması da yabancı ziyaretçi sayısının artmasına katkı sağlamaktadır.

1.3. Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri

Günümüzde dünya kamuoyunda önemi her geçen gün artan turizm, insanların fiziksel, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarına doğrudan veya dolaylı olarak etki eden önemli sektörlerden birisidir (Gürbüz, 2002, s. 50). Kültürlerarası bir alışveriş sağlayan turizmin sosyal çevre ve yaşam üzerine olumlu-olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Olumlu Etkileri:

- Birey üzerindeki etkileri: Farklı sosyal ve kültürel yapılara sahip toplumlar birbirleriyle ilişki kurabilmektedir.
- Aile yapısı üzerindeki etkileri: Aile içindeki olumsuz ilişkilerin düzeltilmesine katkı sağlamaktadır. Kadınların toplum içindeki rollerini ve kadınların özgürleşmesine katkı sağlamaktadır. Psikolojik nedenler sonucunda parçalanmış ailenin tatil ve dinlenme zamanlarında bir araya gelmesiyle, aile bağlarının güçlenmesini sağlamaktadır.
- Toplum üzerindeki etkileri: Ziyaretçiler yerel halkın hayat tarzlarını belirgin bir şekilde etkileyebilmekte ve ziyaretçiler de, gittikleri ülkelerdeki veya bölgelerdeki kültürel karşıtıktan etkilenebilmektedir. Yerel halkın geleneksel ekonomik yapısına, yeni ve güçlü bir yapı ekleyerek ciddi değişimlere uğratmaktadır. Bu değişim bazıları için olumlu olurken bazı insanlar için olumsuz sonuçlar getirebilmektedir. Ülkelerin ekonomik ve sosyal imkanlarının kıyaslanması anlamına gelmektedir.

Olumsuz Etkileri:

- Yerinden etme: Turizm bölgesi nedeniyle yerinden edilen yöre halkı insanıdır.
- Doğal çevreyi ve kaynakları kullanımdan mahrum etme: Büyük otellerin kıyıları zapt etmesi örneği verilebilir.
- Yerel ekonomik yapıyı bozma: Alınan döviz ile yerel halkın daha fazla çalışması, Türk lirasının değer düşüklüğüdür.
- İş koşulları: Turizmin mevsimlik, geçici vb. özellikleridir.
- Çocuk işçiler: Çocuk ve genç istihdamı çok olan bir sektördür.
- Kadınların durumu: Erkeklerle oranla daha az ücret alan kadınların tercih edilmesidir.
- El işleri: Fakir yöre insanların turistlere el işçiliği ürünü satmasıdır.
- Sızıntı: Turizm gelirinin yerel dışına sızması, ülkelerin yerel imkanlara sahip olmamasıdır. Diğer bir ifadeyle, turist kabul eden bölge veya ülkeye hiç ulaşmayan veya ulaşsa dahi o bölgede/ülkede kalmayan toplam seyahat harcamasıdır (Boz, 2018, s. 5).
- Seyahat ve Tur acentalarının, konaklama ve işletme tesislerinin yabancı olması,
- Hediyelik eşya ve tüketim malzemelerinin ithal edilmesi,
- Yabancı uyruklu çalışması,
- Yurtdışı tanıtım masrafları,
- Yabancı yatırımcıların karlarını yurtdışına transfer etmesi,
- Otel ve turistik tesislerin inşası için çekilen kredilerin geri ödeme faizleri,
- Yerele ulusal ve uluslararası metropol kültür ve ilişki tarzının taşınması: Dıştan gelen kültürlerin yerel gelenek ve göreneklerin bozulmasına, toplumsal yaşantıyı ve bazı yerel kültürel gelenekleri yok ettiği bazıların da yozlaştırmasıdır.
- Turist ve yerel halk ilişkisinin çarpıklığı: Transfer ile gelen ve her şey

dahil sistemi ile çalışan işletmeler nedeniyle misafirler ile yerel halk bağının kopması ya da azalmasıdır.

- Tüketim kültürünün egemenliği: Festival, eğlence vb. kültürlerin turizm sezonunda yapılması ve kumar-hayat kadınlığı gibi bazı kötü işlevlerin basitleştirilmesidir.
- Dil ve din çatışmasına sebep olur.
- Yabancı düşmanlığı oluşumuna etki eder.
- Suç oranlarında artışa sebebiyet verir.
- Turistlerin olumsuz yönleri, taklit edilme davranışı oluşturur.
- Kültürün ticarileşmesine sebep olur. Mesnevi veya sema ayinlerinin kültür, tarih veya inanç dışına çıkarak maddi değer belirlenmesi, odağının dışına çıkarak ticari bir hale gelmesi örneği verilebilir.

Farklı kültürlerin tanınması ve kültürler arası etkileşimde turizmin rolü inkâr edilemez. Ancak burada asıl olan, turizm faaliyetleri ile yerel kültürel değerlerin uyumluluğudur. Uyumun bozulması bir süre sonra turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği destinasyonda sosyo-kültürel yapının bozulmasına hatta yok olmasına etki edebilir (Yıldırım ve Öztürk Deniz, 2018, s. 89).

1.4. Turizmin Çevresel Etkileri

Turizm fiziksel çevrede oluşmakta ve fiziksel çevrenin çekicilikleri turizm talebini etkilemektedir (Karakaş ve Güngör, 2015, s. 3). Turizm sektörü genel itibariyle kitlesel olarak yapılan bir faaliyet olarak görülmektedir. Bu kitlesel hareketler belli bir bölgenin fiziksel durumundan kaynaklı gerçekleşmektedir. İnsanların çekici gelen bu tür alanlara dinlenmek, eğlenmek, merak vb. ihtiyaçlarını gidermek için yaptıkları faaliyetler turizm ile çevre ilişkisini oluşturmaktadır. Ülkeler arası ticari rekabetten kolayca etkilenir (Güler ve Vaizoğlu, 2011, s. 5). Ticari ilişkilerin yanı sıra siyasi, ekonomik ve terör gibi birçok etken turizme fayda ya da zarar vermektedir. Turizm ile çevre arasındaki olumlu ve olumsuz etkiler aşağıda verilmiştir.

Olumlu Etkileri:

- Önemli doğal alanların korunmasını sağlar.

- Arkeolojik ve tarihi yerlerin mimari karakterlerini korur.
- Eski yapılara (Kale, Saray vb.) yeni kimlikler kazandırır.
- Çevre kalitesinin geliştirilmesini sağlar.
- Çevrenin korunmasına hız verir.
- Çevre değeri ve çevre bilincini oluşturur.
- Çevresel duyarlılığı artırır.
- Yönetmelik bir boyut ekler. Sit alanlarının korunmasını sağlar veya sit alanlarını belli bir onay ve koruma ile hizmete sunar.

- Altyapıyı geliştirir.

Olumsuz Etkileri:

- Kirlilik (Hava, Su, Gürültü, Görüntü) oluşturur. İnsan ve bina kalabalıklığı gibi birçok etken görüntü ve hava kirliliğine neden olan başlıca örneklerdir.
- Ses kirliliğine neden olur. Özellikle eğlence kültüründen kaynaklı eğlence merkezlerinin bulunduğu alanlarda yüksek ses ile dinlenen müzikler, yoğun bölgelerdeki turizm inşaat çalışmaları ve ulaşım için oluşan araç sesleri çevreye fiziksel olarak olumsuz etki etmektedir.
- Atık (Çöp) sorunu oluşur. Su kaynaklarının kirlenmesine neden olmaktadır. Bu kirlilik flora (bitki) ve fauna (hayvan) düzenine de olumsuz etkilemektedir.
- Ekolojik bozulmalara neden olur. Özellikle av turizmi gibi bazı turizm çeşitleri ekolojik doğal dengeye zarar vermektedir.
- Doğal çevrenin tahribatına sebep olur. Yapılan geziler ve yapılaşmalar gibi birçok etmen doğal çevreyi olumsuz etkilemektedir.
- Çevresel tehlikeler meydana gelir. Özellikle ormanların zarar görmesi en bariz örneğidir. Golf turizmi için oluşturulan bir alanın verdiği çevresel zarar, doğal zarar örnek verilebilir.
- Arkeolojik ve tarihi yerlerin tahrip edilmesine yol açar. Kazı çalışmaları veya tarihi alanlar en çok ziyaretçi akını olan yerlerdir ancak her ziyaretçi bilinçli veya bilinçsizce bu yerleri tahrip edebilmektedir.

- Arazi kullanım sorunlarına sebebiyet verir. Birçok verimli arazinin turizm işletmelerine dönüşmesi ile üretime ve arazilerin kullanım sorununa yol açmaktadır.

Turizmin, çevrenin tüm bileşenlerine doğrudan ya da dolaylı, az ya da çok, pozitif ya da negatif etkileri olduğu bilinmektedir (Büyükkuru, 2019, s. 44).

1.5. Turizmin Ekonomik Etkileri

Gelişen turizm sektörü bir ülkenin ödemeler dengesinin düzelmesinde, gelir yaratılmasında dolayısıyla ülke döviz gelirinin arttırılmasında, bağlantılı olduğu diğer birçok sektörün hareketlenmesinin sağlanmasında (inşaat, yeme-içme, eğlence, taşımacılık vb.) altyapı ve üstyapı yatırımlarının arttırılmasında ve en önemlisi istihdam olanaklarının yaratılarak işsizlik probleminin yükünün azaltılmasında önemli etkilere sahiptir(Yıldız, 2011, s. 69). Ekonomik olarak yadsınamaz bir katkı bulunan turizm sektörü özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için önemli bir gelir kaynağıdır. Turizm ile ekonomik işlev arasında sadece olumlu gelişmeler bulunmamakta olup olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Turizmin sosyal ve fiziksel etkilerinin ekonomik olumlu-olumsuz etkileri de bulunmaktadır.

Olumlu Etkileri:

- Yerel ekonomiye yayılan bir bağ kurar.
- İş gücü yaratır.
- Dış borçlar ve ödemeler dengesi üzerinde olumlu katkılar sağlar.
- Sektörler arası ekonomik işbirliğine neden olur.
- Yerel yöneticiler için olduğu kadar, teknisyenler, yüksek derecede eğitilmiş personel gibi nitelikli elemanlar için iş imkânları sağlar.
- Çeşitli yatırım ve olanakların yerel toplumun yaşam kalitesini arttırmasına katkı sağlar.
- Gelir getirici etkiye sahiptir.
- Ülkeye döviz girdisi sağlar.
- Altyapı ve üstyapının geliştirmesine katkı sağlar.
- Bölgeler arası dengeli kalkınmaya katkı sağlar.

Turizm sektörünü sanayi, tarım vb. sektörlerden ayıran en önemli özelliği ekonomik yararlılığını diğer sektörlerle nazaran daha kısa sürede gösterebilmesidir (Saridoğan, 2019, s. 1314).

Olumsuz Etkileri:

- Yeterli seviyede yerel istihdam ve gelir yaratmadaki başarısızlıklara neden olur.
- Ödemeler dengesi açıklarına ve dış borçların artışına sebebiyet verir.
- Yerel nüfus için nitelikli işler sağlamada başarısızlık sağlar ve nitelikli personel kaybına neden olur.
- Turizmin fayda ve maliyetlerinin eşit olarak dağılmamasına etki eder.
- Turizm yatırımlarına ayrılıp, başka amaçlarla kullanılmayan sermaye, alternatif maliyetler kaybına neden olur.
- Turizme aşırı bağımlılığın yarattığı olumsuz sonuçlar doğurur.
- Tüketim mallarının, arazi fiyatlarının yükselmesi gibi nedenlerle oluşabilecek bölgesel enflasyonlara neden olur.
- Fırsat maliyetine sebep olarak sanayii yerine otel yapılması gibi veya ekilir arazinin otele çevrilmesine neden olur.
- Dış ülkelere bağımlılığı artırır.
- Enflasyonist baskı oluşturur. Turizm gelişimi arazi değerlerini yükseltirken, enflasyon durumunda turizmde fiyat artışlarına neden olur.
- Yabancı işgücü gereksinimini artırır.
- Dışalım eğiliminde artışlar görülür. Turistlerin ihtiyaç duyduğu özellikle teknolojik ürünler için dışalım da artış görünür. İçki vb. ülke içerisinde üretilmeyen ürünlerin ithal edilmesine neden olur.
- Eğitim, kongre ve fuar vb. işlevler için ekonomik ek maliyet yükü getirir.

1.6. Kış Turizmi

Turizm faaliyetleri, insanların çeşitli planlamalarla bir yerden bir yere seyahat etmesi esasına dayanmaktadır. İnsanlar gerçekleştirmek istedikleri faaliyetlere göre plan yaparlar. Bu nedenle turizm faaliyetleri de farklılaşmaktadır. Özellikle deniz ve havuz merkezli Türkiye gibi ülkelerde yaz turizmi öne çıkmaktadır. Türkiye’de turizmin sezonluk olması ve on iki aya yayılma planları alternatif turizm çeşitlerine yönlendirilmesini sağlamıştır. Günümüzde seyahat etme imkanlarının kolaylaşması, insanların günlük hayattan uzaklaşarak yeni yerler görme isteklerinin artması, turizmin 12 aya yayılmasına ve alternatif turizm olanaklarının gelişmesine yol açmıştır (Bozdemir ve Şengül, 2021, s. 36). Turizm sektörü içerisinde son zamanlarda isminden söz ettiren kış turizmi alternatif bir turizm çeşidi olarak ortaya çıkmıştır. Alternatif turizm olanakları içerisinde yer alan kış turizmi, ülke ekonomisine katkı sağlamak, yerel ve bölgesel kalkınmayı artırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak için önemli bir turizm çeşidi olarak görülmektedir (Bozdemir ve Şengül, 2021, s. 35).

Kış turizmi, Türkiye gibi dört mevsimin bir arada yaşandığı bir ülke için en değerli turizm çeşitlerinden biridir. Türkiye, kısa mesafelerde bile büyük farklılıklar gösteren çok çeşitli yer şekilleri, iklim, bitki örtüsü, hayvan toplulukları, yaylalar, zengin av ve yaban hayatı, buzul ve buzul izleri, sirk gölleri gibi varlıklara sahiptir (S. Çelik, 2018, s. 197). Sadece yabancı ziyaretçiler için değil ülke içindeki yaşayan insanlar için ve bulunduğu yerdeki yerel halk içinde sosyal ve ekonomik katkı sağlayarak tatil yapma, stres atma imkanı sağlamaktadır. Türkiye sahip olduğu coğrafi özellikleriyle, kış turizmi açısından oldukça avantajlı bir konuma sahiptir. Turizmin gelir getirici ve istihdam yaratıcı bir endüstri olmasının anlaşılmasına başlandığı tarihsel süreçten bu yana, kış turizm merkezlerinin sayıca fazlaştığı ve turist potansiyelinin her geçen gün arttığı gözlemlenmektedir (Özçoban, 2019, s. 1609).

Zaman ile gelişen teknoloji ve ekonomik refah ile insanlardaki boş zaman gibi etkenler turizme yönelmeyi artırmıştır. Yıl boyu farklı faaliyet yapmak isteyen insanlar yaz dönemi için kültür, doğa ve deniz turizmini tercih ederken kış döneminde kış turizmine yönelmeye başlamışlardır. Yakın geçmişte şehirde yaşayan insanlar kışın özellikle köylerine gittiklerinde yüksek yerlerde kar veya buz üzerinde buldukları değişik materyaller ile kayak yaparlardı. Artık birçok insan kendisine en yakın kış

turizmi tesisine giderek kayak yapmaktadır. Sadece kayak yapmak olarak da değerlendirmek doğru değildir. Turizmin temel özelliklerinden biri olan gezme ve stres atma fonksiyonlarından da faydalanılmaktadır.

1.6.1. Kış Turizminin Tanımı

Kış turizmi için birçok tanımlama bulunsa da dağlık alanlardaki bol kar yağışı alan yerlerde kurulan tesisler ile oluşmaktadır. Genellikle kış turizmi, dağlık bölgelerde ve karlı alanlarda yapılan kış sporları faaliyetlerinin yoğun olarak gelişen merkez ve yerlerdeki turizm olayıdır (Ercan, 2019, s. 10).

Geleneksel turizm anlayışının dışına çıkış için yol arayanlar alternatif bir turizm çeşidi olarak kış turizmini tercih etmeye başlamışlardır. Sadece yaz döneminde tatil yapılır algısını kırarak insanlara kış döneminde de tatil yapma imkanı sağlamaktadır. Temelinde dağ sporlarından türeme olan kış turizmi, sportif faaliyetlerin de eklenmesi ve işletmelerin kurulması ile yeni bir turizm çeşidi olmuştur.

Kış turizmi iklime karşı oldukça hassastır (Steiger ve Mayer, 2008, s. 292). Kış turizmi genellikle bol kar yağışı alan ve kar kalma süresinin uzun olduğu eğilimli bölgelerde gelişmiş bir turizm türüdür. Dağ turizminden kaynaklanan kış turizmi kayak sporlarının gelişimi ve konaklama hizmetleri ile deniz turizmine yakın bir ilerleme kaydetmiştir. Diğer alternatif turizm çeşitleri gibi gününbirlikte yapılabildiği gibi deniz turizmi gibi konaklamalı da yapılabilmektedir. Kış aylarında kış turizmi yapılırken aynı alanda yaz aylarında da dağ, macera ve doğa turizmi gibi alternatif turizm çeşitleri ile hizmet verebilmektedir.

Kış turizmi, dağların kar yağışı alabilen yükselti kuşaklarının kayak sporuna uygun alanlarında spor, eğlence ve çeşitli faaliyetleri kapsayan turizm çeşididir. Kış turizmi kayak, buz pateni, snowboard, kızak, buz hokeyi, rafting ve körling gibi sporlara bağlı olarak gelişmiştir. Dağlarda kurulan kayak sporu tesisleri ve konaklama ile ortaya çıkan kayak merkezlerinde eğlence ve çeşitli eğlence faaliyetlerine yönelik tesislerin eklenmesiyle, kayak merkezleri, dağ turizm merkezlerine dönüşmüştür. Yeni yerlerin ve destinasyonların da turizmi için hazırlandığı görülmektedir.

1.6.2. Kış Turizminin Türleri

Gün geçtikçe önemi artan ve deniz turizmi ile yarış içerisine giren kış turizmi, içerisinde barındırdığı türleri ile spor turizmi ve dağ turizmini birleştirerek önemli bir alternatif turizm çeşidi olmuştur. Kış turizmi gerek arz gerekse talep anlamında turizmin en hızlı büyüyen alanlarından biridir (Evren ve Kozak, 2019, s. 45).

Kayak: Kış sporları denildiğinde ilk akla gelen kayak sporudur. Türkiye’de bu sporu yapmak için yeterli sayıda doğal ortam vardır. Bununla beraber çeşitli kayak merkezlerinde suni kar ile de kayak sporunu yapmak mümkündür. Türkiye’de 1914 yılında ilk defa askeri amaçlı Erzurum’daki askerlerin yaptığı kayak sporu, kendi içinde birkaç disipline ayrılır: Alp disiplini, biatlon, kayaklı koşu, skiboarding, kayaklı atlama, kuzey kombine ve serbest stil.

Buz Pateni: Özellikle spor müsabakaları ile büyük organizasyonlarda ve çeşitli gösterilerde izlediğimiz buz pateni, disiplinli ve yoğun çalışma isteyen kış sporları arasında yer alır. Tek kişi veya çift kişi olarak yapılabilen buz pateni, her mevsim için uygun olsa da daha çok kış mevsimiyle özdeşleşmiştir. Buz pateni; artistik buz pateni, sürat pateni, buz dansı, senkronize gibi birkaç alt dala ayrılır. Olimpik bir spor dalı olan buz pateni, müzik ve dans eşliğinde donmuş göl, su kanalı gibi veya yapay soğutma bulunan tesislerde yapılmaktadır. Birçok alış veriş merkezlerinde veya sosyal tesislerde bile buz pateni alanları bulunmaktadır.

Snowboard (Kar Sörfü): En uç kış sporlarından biridir. Daha çok profesyoneller tarafından tercih edilmektedir. Snowboard türüne özel olarak üretilen bir board aracılığıyla yapılır. Adrenalin ve hareket tutkunları için uygun olan snowboard, uzmanları tarafından yapıldığı zaman seyretmesi de oldukça heyecanlı olan bir spordur. Snowboard, her ne kadar kayak yapmaya benzese de temelinde sörf yapma ve rüzgar dalgalarından esinlenerek ortaya çıkmış eğlenceli bir spor branşıdır (Kara, 2020, s. 10).

Kızak: Farklı stillerde kayılabilen kızak sporu, oldukça keyifli bir kış sporudur. Ayrıca köpeklerin çektiği arabalarla düzenlenen yarışlarıyla da bilinir. Genel itibariyle çocukluk dönemlerinden de hatırlanacağı gibi herhangi bir kayak düzeneği veya sert bir naylon ile altı kaygan bir ayakkabı gibi kar veya buz üzerinde yapılan spordur.

Buz Hokeyi: Buzun üzerinde özel bir disk kullanılarak oynanabilen buz hokeyi, dünya çapında yoğun ilgi gördüğü gibi Türkiye’de de oynanan bir spordur. İki takım

halinde oynanan ve kısmi futbol oyununa benzeyen buz hokeyi, diski hokey sopaları aracılığıyla kalelere gol atmaya çalışma olarak bilinir. Buz hokeyi oynamak isteyenler yüksek kondisyon ve buz üzerinde hareket etme kabiliyetine sahip olmalıdır. Buz hokeyi dünya genelinde giderek daha da popüler hale gelen, hızlı tempoda oynanan bir takım sporudur (Aygün ve Murathan, 2020, s. 602). Kış turizmi sporları içerisinde geçse de genel bir spor türü olup yıl boyu yapılabilen bir spordur.

Rafting: Genel olarak suyun üzerinde akarsu veya nehirlerde yapıldığı bilinen rafting sporunu kar üzerinde yapılabilmektedir. Yine aynı su üzerinde yapılan raftinglerde olduğu gibi şişme bot üzerinde gerçekleştirilir. Genellikle grup olarak yapılan kar raftingi, stres atmak ve heyecan yaşamak isteyenler için çok uygun bir spor dalıdır.

Körling: Genellikle Amerika'da yaygın olan bir spor dalıdır. Fakat Türkiye'de de bu sporu yapabileceğiniz alanlar bulunmaktadır. Oyun özel bir taşla oynanır ve oyuncular bu taşı belirlenmiş bir mesafeden parkurun öbür tarafına kaydırarak durdurmaya çalışır. Yüksek dikkat isteyen kış sporları arasında yer alan körling, popüleritesi gittikçe artan bir aktivitedir.

1.6.3. Kış Turizminin Etkileri

Alternatif turizm çeşitleri içerisinde yer alan kış turizmi birçok alanda olumlu olarak katkı sağlamaktadır. Kış turizminin etkileri özellikle Türkiye'de pozitif olarak yansıdığından her geçen gün kış turizm alanları ve tesisleri artmaktadır. Kış turizminin sağlık turizmi ve spor turizmi ile dağ turizmi gibi birçok turizm çeşidi ile iç içe olduğu da düşünülürse önemli derecede bir etkiye sahip olduğundan bahsedebiliriz.

Türkiye'nin coğrafi yapısı düşünüldüğünde kış turizmi için çok uygun bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Sadece deniz-kum-güneş algısı oluşan Türkiye için kış turizmi yeterli seviyede olmadığı anlaşılmaktadır. Türkiye'de turizm sektörü her ne kadar ağırlanan turist miktarı ve elde edilen turizm gelirinde gelişme göstermiş olsa da mevcut potansiyelini etkin kullanmadığı yadsınamaz bir gerçektir (Çakmak ve Yılmaz, 2018, s. 271). Antalya ilinin deniz turizminden ibaret olarak bilinmesi, aynı il içindeki tarihi ve kültürel yerlerin tam manası ile bilinmemesine ve Saklıkent kayak merkezinin Antalya ilinde olmasına rağmen yeterli değeri görmediği anlamı taşımaktadır.

Saklıkent Kayak merkezinin web sayfasındaki slogan ‘*Gündüz KAYAK, Öğleden sonra DENİZ*’ şeklindedir. Kış turizmi ile yaz turizminin aynı anda yaşanabildiği başka ülke var mıdır bilinmez ama Türkiye’de aynı il içerisinde böyle müthiş bir imkan vardır. Bu bağlamda yaz sezonunda olduğu gibi kış aylarında da turizmi canlandırarak turizmde sürdürülebilirliği sağlamak oldukça önemlidir. Turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması, ülkedeki turizm aktivitelerini tüm yıla yayarak mümkün olmaktadır. Kış turizmi de bu anlamda önemli bir role sahiptir (Tür, 2018, s. 11).

Kış turizminden etkin faydalanan dünya ülkeleri vardır. İsviçre, Avusturya ve Fransa gibi ülkeler de çok popüler haldedir. Kış turizmi açısından Türkiye’yi ele aldığımızda genel olarak bugünün Avrupa, hatta Balkan ülkeleri ile rekabet etmesi mümkün gözükmemektedir (Çalayer, 2000, s. 15).

Kış Turizminin Olumlu Etkileri:

- Ülke ekonomisine ve yerel halka ekonomik katkı sağlar.
- İstihdama katkı sağlayarak işsizlik sayısını düşürür.
- Tesisleşme ve kurumsallaşma adına işletmelere katkı sağlar.
- Tüm yaş grubuna ve meslek grubuna hitap eder.
- Düşük ve yüksek gelirli tüm ziyaretçilere uygundur.
- On iki ay turizm yapma imkanı sağlayarak sürdürülebilirliği geliştirir.
- Olumsuz arazi alanları ile yüksek alanların elverişli kullanımına katkı sağlar.
- Kış aylarında kış turizmi yapılan alanların yaz döneminde dağ, doğa ve yayla turizmi alternatif turizm çeşitlerine imkan sağlar.
- Spor turizmi ile sağlık turizmi ile sıkı ilişki içerisinde bulunarak farklı spor türlerine katkı sağlar. Sadece termal turizm olarak değil soğuk termal olarak da sağlık turizminin gelişimine katkı sağlar. Uluslararası alanda olimpiyat oyunları seviyesinde spor müsabakaları yapılarak spor turizminin ilerlemesini sağlar. Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Türkiye Kayak Federasyonu bulunmaktadır. Kış turizmi ile spor turizmi arasındaki bağın ne kadar güçlü olduğunu gösteren en belirgin örneklerden biridir.

Kış Turizminin Olumsuz Etkileri:

-Altyapı ve üstyapı yatırımları için daha fazla yatırım gerektirir. Ekonomik yük oluşturur.

-Kış sporları için eğitilmiş ve bilinçli olunması zorunluluğu getirir. Dağlık ve soğuk alanlarda kış sporları yapılması ve yaşanacak tüm olumsuz durumlar için ilgili minimum seviyede bilgi olması gerekmektedir.

-Kış turizmi genel itibarıyla günübirlikçilerden oluşmaktadır. Gerekli kontrol ve takip mekanizmasının olması bazı olumsuz durumların oluşmasına neden olmaktadır. Günübirlik gelen ziyaretçiler için herhangi bir önlem alınmamaktadır.

-Diğer turizm çeşitlerinde olduğu gibi kış turizmi de çevreye zarar vermektedir.

-Doğa ile iç içe olan kış turizmi yapılacak tesisler ve kayak alanları ile gelen ziyaretçiler tarafından doğaya zarar vermektedir.

Rekabeti ve sürdürülebilirliği artırmak, çevreye ve doğaya zarar vermemek için doğru turizm politikaları ve doğru yatırımlar gerekmektedir. Tüm olumsuz etkileri en aza indirerek kış turizminden yeterli olarak yararlanabilmenin bir diğer ve önemli yolu da eğitim sisteminden geçmektedir. Nitelikli personel ve nitelikli tesisler ile kış turizminin olumlu etkileri daha da artacaktır. Hizmet kalitesinin yükselmesi gelişmiş iş gücüne bağlıdır. Personelin bilgisi, deneyimi ve nitelikli olması hizmet kalitesine doğrudan etki etmektedir (Bozdemir, 2021, s. 122).

1.7. Kış Turizmi ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Türkiye’de ve Dünya’da kış turizmi ile ilgili birçok araştırma ve yayın yapılmıştır. Türkiye coğrafi yapısı olarak kış turizmi için uygun olsa da genel olarak Bursa/Uludağ bölgesi çok tanınmaktadır. Kış turizminin daha çok tanınması ile Türkiye’de birçok bölge de kış turizmi yapılmaya başlanmıştır. Kış turizminin yerel halk üzerindeki etkileri ile ilgili kısıtlı çalışma bulunmaktadır.

Bozkurt (2019), Yerel halkın bakış açısıyla Cilo Dağı’nın kış turizm potansiyelini değerlendirmiştir. Kış turizm için çok uygun bir alan olmasına rağmen tanıtım, ulaşım ve bölgenin olumsuz olaylarla anılmasından kaynaklı yeterli desteği görmediği ve yerel halka da katkı sağlamadığı sonucuna ulaşmıştır.

Kara, Dalgın ve Çeken (2020), Kış turizminin yerel kalkınmaya etkisini ölçmek

için Ordu ili üzerinden bir araştırma yapmıştır. Kış turizminin kalkınma üzerinde son yıllarda önemli alternatif turizm çeşidi olduğunu belirterek Ordu ilinin turizm potansiyeli ile ilgili bilgiler vermiştir. Kış turizminin yerel kalkınmaya etkisinin daha iyi ölçülebilmesi için Uludağ, Palandöken gibi daha kurumsal tesislerin etrafındaki yerel halk tarafından da araştırılması gerektiğini belirtmiştir. Çambaşı kayak merkezi için daha fazla yatırım ve tanıtıma ihtiyaç duyulduğu önerisini sunmuştur. Yöre halkına ekonomik ve istihdam katkısı sağlaması için kış turizmine daha fazla önem verilmesi gerektiği, özel ve kamu kurumlarının konuya daha fazla önem vermesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Karaçor (2021), Kars Sarıkamış Bayraktepe (Cıbiltepe)'nin kış turizmi açısından değerlendirilmesi adlı çalışmasında Kars Sarıkamış kayak merkezinin kış turizmi potansiyelinin yüksek olduğuna, Uludağ, Erciyes, Palandöken gibi önemli kış turizmi merkezleri ile kıyaslandığında var olan bu potansiyelin değerlendirilmediği sonucuna ulaşmıştır.

Ceylan ve Demirkaya (2009), Kış turizmine bağlı olarak gelişen kırsal yerleşme ile ilgili Çobanisa köyü'nde (Isparta) bir çalışma yapmıştır. Davraz dağı kış turizm merkezi yolu üzerinde bulunan Çobanisa köyü'nün kış turizmi ile gelişimine değinmiş, yerel halkın ürün satışından gelişimine varıncaya kadar birçok konuda etkilendiğinden bahsetmiştir. Kış turizminin yerel halka, kırsal kesime katkı sağladığı ve kırsal kesimlerin projeler ile desteklenmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Luthea ve Schläpfer (2011), Kış turizmi için sürdürülebilirlik kavramında tüketici tercihlerinin önemli olduğu ile ilgili çalışma da turizm endüstrisindeki yenilikler, pazarlama, çevresel yatırımlar etkili olmasının yanında tüketicinin de bilgi sahibi olması kış turizminin sürdürülebilir olmasında etkili olacağı sonucuna ulaşmıştır.

Çakmak ve Yılmaz (2018), turizmin iktisadi sürdürülebilirliğini kış turizmi açısından ele alarak kış turizminin yerel halka ve ülke ekonomisine katkı sağladığını belirtmiştir. Turizmin 12 aya yayılması konusunda kış turizminin etkisinden bahsederek kış turizm destinasyonlarının eksiklerinin giderilerek sürdürülebilir olması sonucuna varmıştır. Olanaklar olarak yaz turizmi kadar kış turizmi de faydalanmasını, böylelikle akılcı yatırımlar ile mevsimsel sezon yerine 12 ay turizm yapılabilme ve istihdam sağlama katkısından faydalanabilme olanağından bahsetmiştir.

Çalışmaların genelinde belli başlı bölgeler dışında kış turizminden yeterince yararlanılmadığı ve gerekli desteği, tanıtımı görmediği sonuçları vardır. Kış turizminin önemi hemen hemen her çalışma da özellikle turizmi 12 aya yayma politikası ile Türkiye'nin deniz-kum-güneş yaz turizmi algısından kurtulması gerektiği sonuçları vardır. Bölgesel yapılan çalışmalarda ise genellikle bölgenin kalkınmasına ve istihdamına katkı sağlayacağından bahsedilmiştir. Kış turizmi destinasyonlarındaki özellikle kamu yetkililerinin daha fazla önem vermesi gerektiği, destinasyonların tanıtım, reklam ve yatırım politikalarına daha fazla önem verilmesi gerektiği sonuçları bulunmaktadır.

1.8. Türkiye’de Kış Turizmi

Türkiye, bir orta kuşak ülkesi olmasına karşın, özel konum ayrıcalıklarından dolayı, ulusal ve uluslararası öneme sahip kış turizm merkezlerine sahiptir. Bursa Uludağ, Erzurum Palandöken, Kayseri Erciyes, Bolu Kartalkaya ve Kars Sarıkamış ön plana çıkan kış turizm merkezleridir (Altaş, Çavuş ve Zaman, 2015, s. 345). Türkiye’de kış turizmi temelleri 1914 yılında Sarıkamış’ta askerlere kayak öğretilmesi ve 1915 yılında Erzurum’da başlayan kayak sporu olarak görünse de aslında yerel halkın kaymak için 1930 yılında Uludağ’a çıkması ile Bursa ili Uludağ ilçesinde başlamıştır.

Dağcılık ve kayak kulüpleri gibi kurumlarla daha da ilerleyen kış turizmi 1990’lı yıllara kadar diğer yeni destinasyonlar ile ilerlemiştir. 2000’li yıllarda önemi daha da artan kış turizmi devlet yatırımları, politikaları ve hedefleri doğrultusunda ilerlemeye devam etmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yayınladığı 2023 yılı turizm stratejileri hedeflerinde de kış turizm koridorları oluşmasında altyapı ve üst yapı yatırımlarının iyileştirilmesine kadar birçok alanda kış turizminin ilerlemesi için pozitif hedeflerden bahsedilmiştir.

Türkiye yükselti olarak kış turizmine çok elverişli bir duruma sahiptir. Türkiye’de kış ayları boyunca karla kaplı yüksek dağlara sahiptir. Bu dağların bazılarında bulunan kayak merkezleri Avrupa’nın sayılı kış turizmi merkezlerinden olabilecek düzeydedir (Paslı ve Zere, 2020, s. 79). Kış turizminin kayak spor türü dışında insanlarda tatil yapma ve stres atma imkanı sağladığı da düşünüldüğünde Türkiye var olan destinasyonları ile ziyaretçilerine birçok tercih sunabilen sayılı ülkelerden biridir.

Pandemi sürecinde ve sonrasında yaşanan ekonomik sıkıntılar ile katma değer vergisi indirimi gibi birçok etken turizm işletmelerine katkı sağlamıştır. Kış turizmi için de tesisleşme sayıları artmaya başlamıştır. Tesisleşme ile günübirlik ziyaretten öteye geçmek isteyen kış turizm destinasyonları artmaya başlamıştır. Uzun yıllardır hizmet veren yerler de tesisleşme çalışmalarına başlamıştır. Dolayısıyla turizm faaliyetlerinin hayata geçirilmesi ve sürdürülebilir bir nitelik kazanması, birçok değişkenin birbirini destekleyici ve tamamlayıcı özellikler göstermesine bağlıdır (Eser, Çelil ve Yıldız, 2018, s. 62).

Türkiye’de hemen her bölgede gün geçtikçe artan kış turizm destinasyonları bulunmaktadır. Yüksek bölgelerde özellikle yükseltiye bağlı olarak doğu bölgesinde sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Bu tür destinasyonlar yerli ziyaretçilerin yanında yabancı ziyaretçilerin de gelmesi ve tesisleşme ile birlikte Uludağ ve palandöken gibi yerlerin popülerliğini bitirmeye başlamıştır. Kış aylarında kırsal alanlarda yapılan kayaklar için profesyonel olarak sadece kış turizmi yapılabilen Uludağ, Erciyes ve Palandöken dağları tercih edilirken, şimdilerde insanlar kayak yapmak için en yakınındaki kayak merkezinde tatillerini yapabilmektedir. Bu da aslında Türkiye’de kış turizminin geliştiğini ve destinasyon sayısının arttığını gösterir.

Tablo 1.2. Türkiye’de kış turizmi ve kış sporları alanları

No	TM / KTKGB	PLAN DURUMU		YATAK KAPASİTESİ		MEVCUT MEKANİK TESİSLER		
		ÇDP	NİP/UIP	Mevcut	Hedef	Adet	Kapasite (kişi/saat)	Uzunluk (m.)
1	Erzurum Palandöken KTKGB	VAR	VAR	2466	8850	19	24563	22018
2	Bursa Uludağ II. Gelişim Bölgesi KTKGB	VAR	VAR	2250	3500	22	15000	16145
3	Bolu Koroğlu Dağı KTKGB	VAR	VAR	1713	4000	14	10000	10380
4	Kayseri Erciyes KTKGB	VAR	VAR	1072	6000	13	19300	21832
5	Kastamonu Çankırı Ilgaz KTKGB	VAR	VAR	1217	1300	6	5639	5983
6	Kars Sarıkamış KTKGB	VAR	VAR	1013	12000	4	5348	6263
7	Kocaeli Kartepe KTKGB	VAR		800	1000	4	6400	3250
8	Isparta Davraz Dağı KTKGB	VAR	VAR	467	1600	4	3800	3621
9	Sivas Yıldız Dağı KTKGB	VAR	VAR	110	1600	3	3000	4547
10	Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB		VAR	80	400	1	1200	1588
11	Ardahan Yalnızçam Uğurludağ KTKGB	VAR	VAR	74	4250	3	2800	5250
12	Bayburt Kop Dağı KTKGB	VAR	VAR	60	810	1	600	1220
13	Gümüşhane Zigana KTKGB	VAR	VAR	40	470	1	843	661
14	Erzincan Ergani Dağı KTKGB	VAR	VAR		8000	3	3450	6967
15	Denizli Tavas Bozdağ KTKGB	VAR	VAR		2250	3	2400	3822
16	Samsun Ladik Akdağ KTKGB		VAR		800	1	800	1360
17	Aksaray Hasan Dağı KTKGB	VAR	VAR	97	1235			
18	Mersin Tarsus Gülek Karboğazı KTKGB	VAR			8000			
19	Gümüşhane Çakırgöl KTKGB	VAR	VAR		5600			
20	Antalya Alanya Akdağ KTKGB	VAR	VAR		3000			
21	Muğla Eren Dağı KTKGB	VAR			1500			
22	Gümüşhane Süleymaniye KTKGB	VAR			1180			
23	Artvin Kafkasör KTKGB	VAR	VAR		2000			
24	Düzce Gölyaka Kardüz Yaylası KTKGB	VAR	VAR		380			
25	Malatya Hekimhan Yamadağı KTKGB	VAR						
26	Rize İkizdere Ovit Dağı KTKGB							
27	Antalya Akseki Göktepe KTKGB	VAR	VAR		450			
28	Bitlis Sapgör Kış Sporları TM							
29	Konya Derbent Aladağ KTKGB	VAR						
TOPLAM		25	21	11459	80175	102	105143	114907
FAAL OLAN TURİZM MERKEZLERİMİZ (9 ADET)								
TAM ANLAMIYLA FAAL OLMAYAN MERKEZLERİMİZ (7 ADET)								

Kaynak: <https://yigm.ktb.gov.tr/> Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım İşletmeleri Genel Müdürlüğü. (Alıntı Tarihi 15.03.2023).

Türkiye’de toplam 29 yerde kış sporları ve kış turizmi alanı bulunmaktadır. Listede olmayan daha birçok destinasyon da bulunmaktadır. İlk 9 sırada yer alan illerdeki kayak merkezi ve kış turizmi alanları faal olan turizm merkezleridir. Sonrasında gelen 10. Sıra ile 16. Sırada yer alan illerde bulunan turizm merkezleri ise tam anlamıyla faal olmayan merkezlerdir. 17.sıradan sonraki illerde bulunan kış sporları ve kış turizm alanları gelişme aşamasında olup daha çok günübirlik ziyaretçiler için uygundur. Bu yerlerin birçoğunda henüz kış sporları ve kış turizmi için yeterli materyal bulunmamaktadır. Devlet ve kış turizm destinasyonlarının bulunduğu il belediyeleri, yatırımlara destek vermeye devam etmektedir.

1.8.1. Uludağ/Bursa

Bursa ili güney bölgesinde şehir merkezine yaklaşık 36 km uzaklıkta olan Uludağ en popüler kış turizm alanıdır. Sadece kış turizmi olarak değil yaz aylarında da aktif olan bir bölgedir. Tüm kış sporlarına uygun bir coğrafyaya sahip olan Uludağ

kayak merkezi 17 otel ve 22 kayak pisti ile binlerce yerli ve yabancı ziyaretçi ağırlamaktadır. 1933 yılında kurulan Bursa Dağcılık Kulübü ilk temelleri olarak kabul edilmektedir. Amatör ve profesyonel olarak kış sporları yapılabilen, konforlu tesisleri ve aktiviteleri ile de tatil imkanı sağlayan köklü bir yerleşkedir. Ulaşım olanakları ile İstanbul-İzmir gibi büyükşehirlere olan yakınlığı da önemini artırmaktadır. Yerli ve yabancı günübirlik veya konaklamalı ziyaretçi sayısındaki artış gün geçtikçe devam etmektedir. Türkiye'nin kayak turizmi tarihinin ilk destinasyonu olma özelliği taşıyan Uludağ Kayak Merkezi, alternatif turizm çeşitliliği içindeki önemini korumaktadır. 1963 yılında Türkiye'deki ilk teleferiğin hizmete açılmasından bugüne hem günübirlik ziyaretçilerin hem de kayak sporuyla ilgilenen kış turistlerinin rağbet gösterdiği Uludağ, kış turizmi faaliyetinin gerçekleştirildiği bütün destinasyonlar içinde öncü konumdadır (Adamış ve Özçoban, 2020, s. 18).

1.8.2. Palandöken/Erzurum

Erzurum ilinde yer alan Palandöken Dağlarında bulunan Palandöken kayak merkezi şehir merkezine 4 km uzakta bulunmaktadır. Bu özelliği ile Dünyadaki şehir merkezine yakın kayak merkezleri arasında yer almaktadır. Şehir merkezi dışında havaalanından da normal şartlar altında 25-30 dakikalık mesafede ulaşım sağlanabilmektedir (Dudu, 2015, s. 22). 70 km uzunlukta ve 25 km genişlikte olan palandöken dağları üzerine kurulan kayak merkezi var olan tüm kış sporları dünya listeleri içerisinde yer almaktadır. Birçok yerel ve ulusal yarışmaların yanında uluslararası yarışmalarında düzenlendiği kayak merkezi yerli ve yabancı ziyaretçiler için kış sporları yanında tatil yapma imkanı sunmaktadır. Kayak merkezinde 5 yıldızlı 1 otel ve 3 tane de 4 yıldızlı otel olmak üzere dört adet turistik tesis bulunmaktadır. Otellerin yanı sıra kayak evi, günübirlik tesisler ve yeme-içme işlevleri için lokantalar bulunmaktadır. Kayak merkezindeki yatak kapasitesinin yaklaşık 2000 adet olduğu bilinmektedir.

1.8.3. Erciyes/Kayseri

Kayseri ilinde bulunan Erciyes kayak merkezi il merkezine yaklaşık 25 km uzakta bulunmaktadır. Erciyes kayak merkezi Erciyes dağının tepelerinde yer almaktadır. Uzun yıllardır hizmet veren ve Türkiye içerisindeki popüler kış turizmi ve kış sporları yapılabilen yerlerden biridir. Birçok kış sporu için uygun alan ve pist

bulunan Erciyes kayak merkezinde 20 civarında otel ve misafirhane konaklama tesisleri bulunmaktadır. Ankara ve Adana gibi büyükşehirlerin yakınlığı ile ulaşım olanakları Erciyes kayak merkezini cazip hale getirmiştir. Kayseri ili turizmden de önemli seviyede gelir sağlayacak olanaklara sahiptir (Üzel, 2003, s. 103). Tarihi ve kültürel zenginliklerine Erciyes kayak merkezinin gelişimi de eklendiğinde Kayseri iline büyük değer katacaktır.

1.8.4. Köroğlu Kartalkaya/Bolu

Bolu ili doğal güzelliği, ormanları, dağları ve yaylaları ile isminden söz ettiren bir ildir. Kartalkaya kayak merkezi şehir merkezine 38 km uzakta, şehrin güneydoğu tarafında bulunan Köroğlu dağları üzerinde kurulmuş tesisleri ve kayak merkezleri ile faal bir kış sporları, kış turizmi alanıdır. Yine aynı ilin Gerede ilçesinde Esentepe Arkut Dağı kayak merkezi bulunmaktadır. Burada bulunan pistlerde de kış sporları ve uluslararası yarışmalar düzenlenmektedir.

1.8.5. Ilgaz/Çankırı - Kastamonu

Kastamonu ve Çankırı illeri arasında Ilgaz dağı üzerinde Ilgaz Milli Parkı içerisinde yer alan kayak merkezi ve kış turizmi alanıdır. Kastamonu iline 40 km ve Çankırı iline ise 77 km uzaklıkta bulunmaktadır. İki il arasında olması bazı bürokratik sorunlar oluştursa da iki il yetkilileri Ilgaz kayak merkezinin gelişimi yönünde hareket etmektedir. Bununla birlikte iki şehrin turizm paydaşları bir araya gelerek Ilgaz'ı kalkındırmayı ortak ilke edinen bir destinasyon yönetim örgütü kurmaya çabalamalıdır (Akkuş, 2019, s. 14). Kamu ve özel konaklama tesisleri ve 4 adet de kayak pisti bulunmaktadır. Zaman içerisinde daha da kurumsallaşması ve gelişmesi beklenen ılgaz kayak merkezi faal durumda olan bir tesistir.

1.8.6. Sarıkamış/Kars

Kars ili içerisinde bulunan Sarıkamış kayak merkezi ve kış turizmi alanı şehir merkezine 55 km uzaklıkta bulunmaktadır. Dünyadaki kış turizmi alanları içerisinde kayak pistleri olarak en uzun kayak pistlerinden birine sahip olan ve “Türkiye'nin Innsburg'u” diye de adlandırılan Sarıkamış kayak merkezidir. Diğer pistlerden Sarıkamış kayak merkezini ayıran özelliklerin başında bölgeye yağan karın cinsi ve oranı gelmektedir. Sarıkamış kayak merkezi içerisinde bulunan otel ve kayak pistleri ile yerli ve yabancı ziyaretçileri ağırlamakta olan faal bir bölgedir. Kayak merkezinin sarıçam

ormanları arasında eşsiz bir doğa harikası olduğu gerekli tanıtım ve organizasyonların yapılmasıyla beraber alt yapı ve üst yapı eksikliklerinin giderilmesiyle Türkiye’de ve dünyada önemli bir kayak merkezi haline geleceği düşünülmektedir (Polat, 2019, s. 88).

1.8.7. Kartepe/Kocaeli

Kocaeli ili Kartepe ilçesinde yer alan kış turizm alanı İzmir Körfezi ile Sapanca Gölü arasında yer almaktadır. Türkiye’nin en büyük metropol şehri olan İstanbul iline 1 saat uzaklıkta olan Kartepe kayak merkezi şehir merkezine 35 km uzaklıktadır. Ulaşım, konaklama ve pistleri ile faal olan Kartepe kayak merkezi, Türkiye’nin popüler kış turizmi alanlarından biridir. Kayak evleri ve oteller ile konaklama tercihi sunan Kartepe kayak merkezi, 42 km doğal pistleri ile kış sporları için ziyaretçilerine tercihler sunmaktadır.

1.8.8. Davraz/Isparta

Göller Bölgesinde bulunan Isparta ili içerisinde Davraz dağı tepelerinde bulunan kış sporları ve kış turizmi alanı olan Davraz kayak merkezi Isparta il merkezine yaklaşık 26 km uzakta bulunmaktadır. Davraz kayak merkezi 1995 yılında turizm merkezi olarak ilan edilmiştir. Mekanik tesisleri, pistleri ve birçok konaklama tercihleri ile kış turizmi, kış sporu yapmak isteyen ziyaretçilerine olanaklar sunmaktadır. Özellikle Antalya iline yakınlığı ile yabancı ziyaretçiler için yaz turizmi yanında kış turizmi de yapma imkanı sağlamaktadır. Mekanik tesisleri, pistleri ve konaklama imkanları ile faal durumda olan bir kış turizm alanıdır. Davraz Dağı doğaseverlere mükemmel manzara seyretme ve fotoğraf çekebilme olanağı da sunmaktadır (Ceylan, 2009, s. 222).

1.8.9. Yıldız Dağı/Sivas

2006 yılında projelendirilen ve 2010 yılında kış turizmi merkezi olarak çalışmalara başlanılan Yıldız Dağı Sivas ilinde bulunmaktadır. Yıldız Dağı Kayak Merkezi, Sivas ili, Yıldızeli ilçesi, Yakup oğlan Köyü’nde yer almaktadır. Sivas il merkezine 58 km uzaklıktadır. Sivas’ın kuzeyinde yer alan Yıldız Dağı, deniz seviyesinden 2.552.552 metre yükseklikte olup gabro tipi kayalardan oluşmaktadır. Kasım ortasından Mart sonuna kadar karla kaplı Yıldız Dağı, sağlam zemin yapısı ve kaliteli karı ile kış turizmine uygun hale gelmektedir (Keskin, 2021, s. 49). Kış sporları kayak merkezinde mekanik tesisler ve kayak pistleri mevcuttur. Konaklama tesisleri ve sosyal tesisleri ile kayak merkezi gelen yerli ve yabancı ziyaretçilerini ağırlamaktadır.

1.8.10. Yalnızçam Uğurludağ/Ardahan

Ardahan il merkezine 13 km uzakta bulunan Yalnızçam Uğurludağ kayak merkezi kış turizmi için tam faal olmasa da gelişmekte olan gözde kış sporları alanlarından biridir. Ardahan ili, dağlık alanları ve ikliminin kış turizmine uygunluğu sebebiyle kış turizm merkezi ilan edilmiş ve kayak merkezi açılmıştır. Bu atılım Ardahan için oldukça yeni olup, rekabet avantajı sağlayamadığı için, Türkiye'deki diğer kayak merkezlerine oranla turistik talep oldukça düşüktür (Akkuş ve Güçtemur, 2021, s. 313). Mekanik tesisleri ve pistleri ile konaklama tesisleri mevcuttur. Kış turizmi yanında yaz döneminde de yapılan aktiviteler ile kayak merkezi, gelen ziyaretçilerine tatil yapma imkanı sağlamaktadır.

1.8.11. Kop Dağı/Bayburt

Kop dağı kış turizmi ve kış sporları merkezi Bayburt ile Erzurum il sınırları içerisinde yer alan 2600 m rakımdaki kop dağı zirvelerinde yer almaktadır. Kop Dağı kayak merkezi Erzurum iline 92, Bayburt iline ise yaklaşık 32 km uzakta bulunmaktadır. Tam manası ile faal olmayan halen eksikleri olan merkezde kısmi mekanik tesis bulunurken 10'a yakın kayak pisti ile kop otel isminde bir otel ile konaklama imkanı da bulunmaktadır. Şehir merkezine yakınlığı ile konaklama imkanı daha da artmaktadır. Karadeniz bölgesinin güzellikleri de eklendiğinde sadece kış dönemi için değil yaz dönemi için de yerli ve yabancı ziyaretçilerine doğal fırsatlar sunmaktadır.

1.8.12. Zigana/Gümüşhane

Gümüşhane ili Torul ilçesi sınırları içerisinde bulunan Zigana dağlarında yer alan kış turizm alanı, Gümüşhane il merkezine yaklaşık 45 km uzaklıkta yer almaktadır. Zigana kayak merkezi dışında bölgede Süleymaniye, Çakırgöl ve Erikbeli kayak merkezleri de bulunmaktadır. Kış aylarında hizmet vermeye devam eden tesisler, tam manası ile faal değildir. Zigana kayak merkezi kısmi mekanik tesis ve pist olanağına sahiptir. Yaz aylarında kış sporu yapılan alanlarda çim kayağı yapılmaktadır. Şehir merkezinde ve ilçe merkezinde konaklama imkanı haricinde Zigana dağında da 1 adet konaklama tesisi bulunmaktadır.

1.8.13. Ergan Dağı/Erzincan

Erzincan'da doğal güzelliği ve alternatif pistleriyle göz dolduran Ergan Dağı, kış sporları ve kış-doğa turizm merkezi olarak bilinmektedir. Erzincan il merkezine yaklaşık 12 km uzaklıkta bulunmaktadır. Mekanik tesisleri ve pistleri ile tam manası ile faal olmasa da gün geçtikçe ilerleme kaydeden kayak merkezi gece kayağına da imkan veren 17 kilometreyi açan doğal pistleriyle yerli ve yabancı turistlerin gözdesi olmuştur. Hizmete açıldığı 2013 yılından bu tarafa Avrupa'daki kayak merkezleri ile yarışmaktadır. 2017 yılında dünya kupası yarışlarına ev sahipliği yapmıştır. Kayak pistlerinin uzunluğu açısından da birçok kayak merkezinden farklılık göstermektedir.

1.8.14. Bozdağ/Denizli

Denizli ili Tavas ilçesi Bozdağlar üzerinde bulunan kış turizmi ve kayak merkezi, Denizli il merkezine 85 km, Tavas ilçe merkezine de yaklaşık 40 km uzaklıkta bulunmaktadır. Konaklama imkanı olmayan tesis, tam manası ile faal olmayıp genel olarak günübirlik ziyaretçi ağırlamaktadır. Konaklama için en yakın ilçe merkezi kullanılmaktadır. 2300 Metre alan üzerine kurulu kayak merkezi, toplam kayak mesafesi 11 km uzunluktadır. Profesyonel kayak eğitmenlerinden ders alınabilmekte olup kayak malzemeleri de kiralanabilmektedir.

1.8.15. Ladik Akdağ/Samsun

Samsun ili Ladik ilçesinde yer alan Ladik Akdağ kayak merkezi kış turizm alanı, Ladik ilçe merkezine 7 km uzaklıkta olup Samsun şehir merkezine yaklaşık 87 km mesafededir. Kısmi mekanik tesisi ve 1360 metre uzunluğunda kayak pisti bulunmaktadır. Yaklaşık 2000 metre rakımda olan Akdağ zirvelerinde yer alan kayak merkezi tam manası ile faal değildir. Kayak merkezi genel olarak günübirlik ziyaretçiler için uygun olup kayak merkezinde konaklama işlevi bulunmamaktadır. Samsun büyükşehir belediyesi tarafından işletilen kayak merkezinde konaklama bulunmadığından gelen ziyaretçiler konaklamak istedikleri zaman il ve ilçe merkezindeki konaklama tesislerini tercih etmek zorundadırlar. Karadeniz bölgesi doğal imkanları ile yaz ve kış döneminde alternatif turizm çeşitliliği ile yerli ve yabancı ziyaretçilere tatil yapma fırsatı sunmaktadır.

1.8.16. Hasan Dağı/Aksaray

İç Anadolu bölgesinde yükseklik bakımından Erciyes dağından sonra ikinci sırada Hasan Dağ yer almaktadır. 3268 metre rakımda ve volkanik bir yapıda plan olan Hasan Dağı, Aksaray il sınırları içerisinde yer almaktadır. Herhangi bir mekanik tesisi ve profesyonel bir pisti bulunmamaktadır. Amatör ve profesyonel kayakçıların gününbirlik ziyaret ettikleri bir alandır. Hiçbir faal durumu olmayan Hasan dağı kayak merkezi için projeler hazırlanmış ve yakın zamanda işleve konulması düşünülmektedir.

1.8.17. Saklıkent/Antalya

‘Gündüz Kayak, Öğleden sonra Deniz’ sloganı ile web sayfasına giriş yapan aynı coğrafya içerisinde yaz ve kış turizmi yapılabilme mucizesi sağlayan Saklıkent kayak merkezi kış turizmi alanı deniz turizminin zirve ili Antalya ilinde bulunmaktadır. Antalya il merkezine 35 km uzaklıkta bulunan kayak merkezi 500 adet civarı dağ evi ve kayak tesislerinden oluşmaktadır. Faal durumda olmayan ama yeni yatırımlar ile geleceğe umut ile bakan bir bölgedir. Kısmi mekanik tesisi ve pistler yer almaktadır. Beydağları üzerine kurulmuş olan merkezde konaklama imkanı da bulunmaktadır. İl merkezine yakınlığından ötürü konaklama imkanı olarak tatil cenneti olan Antalya il merkezi de tercih edilmektedir. Turizm sezonunu sadece yaz ayları olarak değil kış aylarında da yapılabilme fırsatı sunan bölge de 12 ay turizm yapılabilme imkanı vardır.

1.8.18. Akdağ/Alanya

Deniz turizminin doyasıya yaşandığı ve içerisinde birçok alternatif turizm çeşitliliği sunan gözde tatil beldelerinin başında gelen Antalya ili Alanya ilçesi, turizmi 12 aya yaymak için kış turizminden de faydalanmak istemektedir. Alanya ilçe merkezine 24 km mesafe de olan kış turizmi alanı 2300 metre rakımdaki Akdağlarda bulunmaktadır. Halen proje aşamasında olup herhangi bir mekanik tesisi ve konaklama imkanı bulunmamaktadır. Kayak merkezini daha çok amatör ve profesyonel kayakçılar tercih etmektedir. İlçe merkezine yakınlığından ötürü ve ilçe merkezindeki birçok konaklama tercihi ile genel olarak gününbirlikçilerin tercih ettiği bir kış turizm alanı durumundadır. Aynı Saklıkent kayak merkezi gibi gündüz saatlerinde öğle vaktine kadar kayak, öğleden sonra ise denize gidebilme imkanı sunan ikinci bir bölgedir. Aynı slogan ile ziyaretçilerine aynı gün içerisinde farklı tatil deneyimi sunabilmektedir. Antalya il sınırları içerisinde yer alan Saklıkent kayak merkezi gibi Akdağ kayak

merkezi de 12 ay turizm yapma fırsatı sunarak yerli ve yabancı ziyaretçilerini beklemektedir.

1.8.19. Çambaşı/Ordu

Çambaşı doğa tesisleri olarak bilinen ve 12 ay hizmet veren Çambaşı kış turizmi ve kayak merkezi Ordu ilinde bulunmakta olup şehir merkezine 54 km mesafededir. 650 dönüm üzerine kurulan ve 2 bin rakıma sahip Çambaşı Kış Sporları ve Kayak Merkezi 2017 yılı itibariyle hizmete girmiş bulunmaktadır (Kara, Dalgın ve Çeken, 2021, s. 1323). 12 ay ulaşım sorunu olmayan tesislerde yaz ve kış döneminde tüm doğal güzellikleri ile gelen ziyaretçilerine tatil yapma imkanı sunmaktadır. Mekanik tesisleri ve pistleri ile birçok kış turizmi aktivitelerine sahip tesislerde kısmi konaklama imkanları da bulunmaktadır.

1.8.20. Merkez/Bitlis

Doğu Anadolu bölgesi Türkiye de yükseltinin en fazla olduğu bölge olarak bilinir. Yükseltiyle birlikte, Türkiye de en çok kar yağışı alan Doğu Anadolu bölgesidir. Doğu Anadolu bölgesinde yer alan Bitlis ili de en fazla kar yağışı alan illerin başında gelmektedir. Bitlis ili sakinleri kar cefasının yanında son yıllarda yapılan tesisler ile sefasını sürmeye başlamıştır. Erhan Onur Güler kayak merkezi, El Aman Hanı kayak merkezi ve Nemrut kayak merkezleri olarak birçok kış turizm alanı bulunmaktadır. Sadece kış aylarında belli saatler içerisinde kısmi mekanik tesis ve pistleri ile ziyaretçilerine tatil yapma imkanı sunan tesisler de konaklama imkanı bulunmamaktadır. Tesislerin birçoğu da halen aktif değildir. İleri ki dönemlerde yapılacak yatırımlar ile kış turizmi için Bitlis ili de önde gelen kış turizmi destinasyonlarından bir olma yolunda ilerlemektedir.

1.8.21. Hazar Baba/Elazığ

Elazığ ili Sivrice ilçesinde yer alan Hazar Baba dağı, 1850 metre rakımında olup hazar gölü yakınındadır. Hazar baba kayak merkezi Sivrice ilçe merkezine 6 km, Elazığ şehir merkezine 37 km mesafede bulunmaktadır. Kayak merkezinde konaklama imkanı bulunmazken kısmi mekanik tesis ve kayak pisti bulunmaktadır. Hazar Baba kayak merkezi 1999 yılında faaliyete geçmiştir. Kayak merkezi genel olarak günübirlik ziyaretçileri ağırlamaktadır. Dağ alanının yetersiz ağaç durumu için yetkililerden yardım istenerek yaz döneminde de aktif bir alan oluşturulması hedeflenmektedir. Tesisler 12

ay ziyaret edilebilen bir alternatif turizm alanı olma hedefleri yolunda ilerlemektedir.

1.8.22. Elmadağ/Ankara

Elmadağ kayak merkezi kış turizmi alanı, Ankara'ya 26 kilometre uzaklıktaki Elmadağ ilçesine bağlı Yakup Abdal köyünde yer alır. Ankara ilinin 17 km güneydoğusunda yer alan Elmadağ zirvelerinin kuzey yamacında yer almaktadır. Elmadağ kayak merkezinde kısmi mekanik tesis ve konaklama imkanı vardır. Kayak pistleri ile ziyaretçilerine kış turizmi ve kış sporları yapma imkanı sunan tesis daha çok günübirlik ziyaretçilerine ağırlamaktadır.

1.8.23. Güzeldağ/Muş

Doğu Anadolu bölgesinde bulunan Muş ili de bölgenin özelliklerini taşıyan yüksek ve bol kar yağışı alması ile bilinmektedir. Dağlık alanları ile kış turizmi için elverişli imkanlara sahip bir ildir. Muş Valiliği tarafından 2003 yılında kayak evi inşa edilmesiyle birlikte faaliyete geçen Güzeltepe Kayak Merkezi kent merkezine 8 km mesafede bulunmaktadır (Arslan ve Kendir, 2019, s. 169). Güzeldağ veya Güzeltepe de denilen kayak merkezinde kısmi mekanik tesis bulunmakta olup konaklama imkanı yoktur. 2500 metre uzunluğunda kayak pisti ile daha çok günübirlik ziyaretçilerini ağırlamaktadır. Özellikle kış aylarında okulların 15 günlük ara tatile girmesi ile ocak-şubat aylarında yoğunluğu ile adından söz ettiren bir tesis olmuştur. Henüz istenilen seviye de olmayan Güzeldağ kayak merkezi yapılacak yatırımlar ile gelecekte ziyaretçilerine birçok olumlu imkan sunması beklenmektedir.

Türkiye'de son yıllarda kış turizmi destinasyonu sayısında gözle görünür bir artış bulunmaktadır. Genel olarak dağlık alanlarda kış aylarında kış sporlarının popüler olması ile birlikte mekanik tesisi olan ve olmayan kış turizmi alanlarında artış devam etmektedir. Kayak pistlerinin kısmi oluşması ile yerel halkın ilgisi oluşmaya başlamıştır. Konaklama imkanı olarak çok fazla sayı olmasa da günübirlik olarak gidilebilecek kış turizmi alanları bulunmaktadır. Plan ve projeleri olan bu kış turizmi alanlarından bazıları ise şu şekildedir:

- Mersin Tarsus Gülek Karboğazi,
- Muğla Eren Dağı,
- Gümüşhane Süleymaniye, Çakırgöl,

- Artvin Kafkasör,
- Düzce Gölyaka Kardüz Yaylası,
- Malatya Hekimhan Yamadağı,
- Rize İkizdere Ovit Dağı,
- Antalya Akseki Göktepe,
- Bitlis Sapgör.

Türkiye'deki kayak merkezlerinde kayak sporunun birçok farklı faaliyeti yapılabilmektedir (K. Çelik, 2018, s. 98). Yerel yarışların dışında ulusal ve uluslararası kış sporları yapılmaktadır. Bölgenin ve ülkenin tanıtımına katkısının yanında ülke ekonomisine de katkı sağlamaktadır. Yerel halkın da hem spor yapma hem de ekonomik katkı sağlama açısından bölgelerinde oluşan kış turizm destinasyonlarından faydalanmaktadırlar. Sezonunun uzunluğu ve karın yerde kalma süresi ile doğru orantılı olan kış turizmi potansiyeline sahip bir bölgenin bu potansiyeli değerlendirebilmesi için gerekli unsurlar; konaklama ve ulaşımıdır. Belli yüksekliklerde konaklama tesisleri kurmak kadar hizmet kalitesinde sürdürülebilirliği sağlamak da önemlidir (Özbay, 2018, s. 204).

İKİNCİ BÖLÜM

DERBENT/ALADAĞ VE KIŞ TURİZM POTANSİYELİ

2.1. Derbent İlçesi

Derbent kelime olarak iki dağ arasındaki geçit manasına gelmektedir. Özellikle Osmanlı döneminde karakol manasına da gelen ve dar geçitlerde güvenliği sağlayan teşkilat alanlarına verilen isimdir. Bu karakolları koruyan kişilere de derbentçiler dendiği için ilçenin ismi buradan Derbent olarak kalmıştır. Derbent ilçesi tarihi çok eski dönemlere uzanan Konya iline bağlı bir ilçedir. Konya ilinin kuzeybatısında yer alan ilçe il merkezine yaklaşık 60 km uzaklıkta bulunmaktadır. Ulaşım olarak karayolu dışında bir ulaşımı bulunmazken il dışından gelecekler için Konya il merkezine havayolu ve demiryolu ile hızlı ulaşım imkanı bulunmaktadır. Hızlı tren ve uçak seferleri ile İstanbul gibi metropol şehirlerden bile 1 saatlik yolculuğun ardından Konya il merkezine ulaşmak mümkündür. İl merkezine yaklaşık 1 saatlik mesafede bulunan ilçeye gelmek isteyen ziyaretçiler için ulaşım sorunu bulunmamaktadır.

2.2. Derbent İlçesi Tarihi ve Nüfusu

Selçuklular döneminde Eşrefoğlu beyliği sınırları içerisinde yer alan derbent, Eşrefoğlu beyliğinin yıkılmasından sonra Beyşehir sancağına bağlı Göçü nahiyesi olarak bağlanmıştır. 1722’li yıllarda Ilgın kazasına bağlı Tatlarhisar köyü olarak bağlanmıştır. Osmanlı döneminde 1880’li yıllarda Konya salmanelerinde Derbent ismi geçmeye başlamıştır (<http://www.derbent.gov.tr/ilcemizin-tarihçesi> ,2023). Osmanlı döneminde derbent, karakol anlamına gelen sınır kaleleri olarak kullanılmaktadır. Derbent ilçesi konumu itibariyle boğaz durumunda bulunmasından derbentçiler tarafından korunan bir bölge durumundadır. Derbent ismi derbentçiler zamanından kaldığı düşünülmektedir. 1930 yılına kadar köy olarak kalan Derbent önce belediye statüsü daha sonra da 1991 yılında da ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Derbent ilçesinin 2022 yılı verilerine göre ilçe de yaşayan nüfus miktarı 4052 kişi olarak belirlenmiştir. 4052 kişinin 1963 kişisi erkek iken 2089 kişi ise kadın nüfusundan oluşmaktadır (<http://data.tuik.gov.tr> ,2023). İlçe nüfusu yıldan yıla azalmaktadır, bu azalışın temel nedeni ise ekonomik imkansızlıklardır. Tarım ve hayvancılık dışında bir ekonomik sektörün bulunmaması özellikle genç nüfusun ilçede ikamet etmemesini tetiklemektedir. İş ve eğitim ihtiyaçları gibi birçok neden ilçenin

nüfusunun azalmasına neden olmaktadır.

2.3. Derbent İlçesi Sosyal ve Ekonomik Durumu

Sosyal ve ekonomik olarak ilçenin durumu çok da iyi değildir. Engebeli ve dağlık bir arazide bulunan ilçede geçim kaynağı sadece tarım ve hayvancılıktan ibarettir. Sadece bir adet bankanın bulunduğu ilçede küçük esnaflardan oluşan daha çok tarım araçları tamir eden sanayii esnafı dışında ilçe merkezinde bulunan diğer dükkanlardan oluşan çarşı merkezi bulunmaktadır. Sulama kooperatifleri ile tarım kooperatifleri ile en azından tarım ve hayvancılığı canlandırmak isteyen ilçe halkı son yıllarda yapılan üç adet gölet ile bir nebze rahatlamış ve üretime katkı sağlamışlardır. Sulama ile organik tarım olarak daha fazla üretim yapılmıştır. Ürün çeşitliliği artmıştır. Bu ürünler içerisinde fasulye, elma ve çilek yetiştiriciliğinde önde gelen bölgelerdendir. İlçe halkının özellikle pancar döneminde çevre bölgelere işçi olarak giderek ilçeyi terk etmesi, ilçe halkının ekonomik olarak ne kadar sıkıntı da olduğunu gösteren bilgilerden bir tanesidir. Sadece pancar olarak değil diğer tarımsal faaliyetler için de tarım işçisi olarak çalışmaya gitmektedirler. Çevresinde bulunan ilçe ve mahallelere mercimek ve patates gibi ürünler için de tarım işçisi olarak hem ilçe halkı hem de ilçeye bağlı köylerde yaşayan insanlar da çoluk çocuk tarım işçisi olarak geçimleri sağlamak için ilçeden ayrılmak zorunda kalmaktadırlar. Zaten göç veren bir bölge durumunda olan ilçeye geri dönüş yapan veya şube açan firmalar bulunmaktadır. İstihdam ve göçe katkı sağlayan Derbent ilçesi dışında yaşayan, zamanında ilçeden ayrılmış, yerel halkın ilçeye dönüşü umut olmakta ve sayısının artması beklenmektedir.

2.4. Derbent İlçesi Coğrafi Durumu

Derbent ilçesi Konya ilinin kuzey batısında yer alan dağlık ve engebeli alana kurulu bir bölgede yer almaktadır. Konya ili Derbent İlçesi, 37°55' Kuzey enlemi ile 32°14' Doğu boylamı arasında yer almaktadır (<http://www.derbent.gov.tr/genel-cografya-ve-yeryuzu-sekilleri>, 2023). 1480 rakımda olan Derbent ilçesinin çevresinde Beyşehir, Ilgın, Hüyük ve Doğanhisar ilçeleri ile bulunmaktadır. 483 km² yüzölçümü sahip ilçenin iklimi ise iç Anadolu bölgesi gibi karasal bir iklime sahiptir. Yazları sıcak ve kurak geçerken kış aylarında soğuk ve yağışlıdır. En fazla yağışı ilkbahar aylarında almaktadır. En soğuk ay ile en sıcak ay arasındaki sıcaklık farkı ortalama 30°C olmaktadır.

Tarım ve hayvancılık ile uğraşan yerel halk genel olarak derbent göletinden sulama yaparken son yıllarda yapılan yeni göletler ile sulama olarak biraz daha rahatlamış durumdadırlar. Etrafında Morbel, Ablağı, Dikmen ve en yüksek dağı olan 2339 metre rakımlı Aladağ isimlerinde dağları bulunmaktadır. Yaylalarıyla da isminden söz ettiren ilçede Uzundere, Bellikli ve Pınarcık isimlerinde en bilinen güzel yayları bulunmaktadır. Yaklaşık 120'e yakın yaylası bulunan ilçe de, bu yaylaların yaklaşık 30 tanesinin aktif olduğu bilinmektedir. Bölgede yaylacılık ile isminden söz ettiren bir bölgedir. Orman dokusunda meşe ve çam ağaçları genel ağırlıktadır. Karın yüzeyde tutunmasını sağlayan geven otları da yine bölgeye has özelliklerdendir.

İlçe belediyesine bağlı merkez ve köylerden oluşan birçok mahalle bulunmaktadır. Adrese dayalı nüfus kayıt sisteminden sonra birçok belediye mahalle statüsüne geçerek yakınındaki ilçe belediyelerine bağlanmıştır. Derbent ilçesinde de yine bu statüden dolayı mahalleye dönüşen beldeler olmuştur. Yaklaşık 13 mahallesi bulunan ilçenin en kalabalık mahallesi önceden belediye statüsünde olan Çiftliközü mahallesidir.

2.5. Derbent İlçesi Turizm Yapısı

Derbent ilçesi turizm alanı ile ilgili bir işlevi Aladağ kayak merkezi haricinde bulunmamaktadır. Sufi trail olarak bilinen sufi yolu (tasavvuf yolu) 801 km mesafelik İstanbul-Konya arası yürüyerek ya da bisiklet ile gidilen inanç turizm örneğidir. Rotası Derbent ilçe merkezinden geçmektedir. Sufi yolu ilçe merkezinde otel vb. konaklama imkanı bulunmadığından gelen ziyaretçiler yerel halk tarafından karşılanmaktadır. Yerel Halktan sufi trail ile ilgilenen kişi kendi evinde gelen ziyaretçileri ağırlamaktadır.

Fotoğraf 2.1. Sufi Yolu Derbent İlçe Merkezi Yeri

Kaynak: www.sufitrail.com

810 kilometrelik hac yolu olarak bilinen sufi yolu 40 gün süren 9 vilayet görülen bir güzergahtır. Konya il merkezinde Mevlana türbesine gelmek isteyenler Derbent ilçe merkezine uğrayarak yollarına devam etmektedirler. Bu durum ilçenin bir geçiş güzergahında olduğunu göstermektedir. Bunun avantajları kullanılamasa da tanıtım açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Derbent ilçesinde aslında potansiyel olarak mağara ve yerel halı üretimi ile ilgili birçok turizm potansiyeli vardır. Özellikle peynir gömme ile ilgili kullanılan mağaralar ve tarihi alanlar, kalıntılar turizme kazandırılmayı beklemektedir. Kültür evi gibi turizme açılması planlanan birçok proje bulunmaktadır. Derbent ilçesinde turizm hareketliliği Aladağ kayak merkezinin işleve açılması ile başlamıştır. Ancak henüz istenen seviyede olmayan kayak merkezi turizm hareketliliği sağlamıştır. İlçe de henüz bir turizm müdürlüğü gibi bir birim bulunmamaktadır. Hazırlık aşamasında olan ilçe deki turizm işlevleri Aladağ kayak merkezinin aktif duruma gelmesi, eksiklerinin giderilmesiyle birlikte daha da artacaktır.

İlçenin elinde bulunan diğer turizm alanları da aktif hale gelecektir. İlçenin coğrafi konumu ile doğa, yayla, mağara ve macera turizmi gibi birçok alternatif turizm çeşitliliği için çok elverişlidir. Turistik arz kaynakları olarak bakıldığında, Derbent'in kış turizmi ve eko turizm ürünleri hem kendi içlerinde birbirlerini destekler nitelikte, hem de Konya merkezli inanç turizm çekicilikleri ile birlikte kullanılabilir niteliktedir (Özer ve Bilim, 2020, s. 245). İlçe merkezinde bulunan ahşap evler de tarih ve sanat kokan yapısı ile turizme kazandırılmayı beklemektedir. Derbent ilçesindeki tüm çabalar şu an da Aladağ kayak merkezinin eksiklerinin giderilerek tam faal olması üzerinedir. Derbent ilçesi gelecekte turizm sektörü ile isminden söz ettiren bir bölge olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir.

2.6. Derbent İlçesi Kış Turizmi

Derbent ilçesi bulunduğu coğrafi durum ve yükselti ile kış turizmi için uygun bir alana sahiptir. İlçe dağların arasında boğaz durumunda bulunmaktadır. Kış turizmi potansiyeli ilçede oldukça mevcuttur. Dağlık bir alana sahip ilçede Aladağ ile birlikte kış sporları daha önce amatör olarak yapılmakta iken tesisleşme ile birlikte profesyonel bir spor olma yolunda ilerlemektedir.

Aladağ kayak merkezi Derbent ilçe merkezine yaklaşık 7 kilometre mesafe de bulunan kış sporları yapılmasına uygun bir alanda bulunmaktadır. Dağları ve yaylaları ile ünlü olan derbent ilçesi kayak merkezi ile kış turizmi için önemli cazibe merkezlerinden biri olma yolunda ilerlemektedir.

2.6.1. Derbent İlçesi Aladağ Kış Turizmi Tarihi

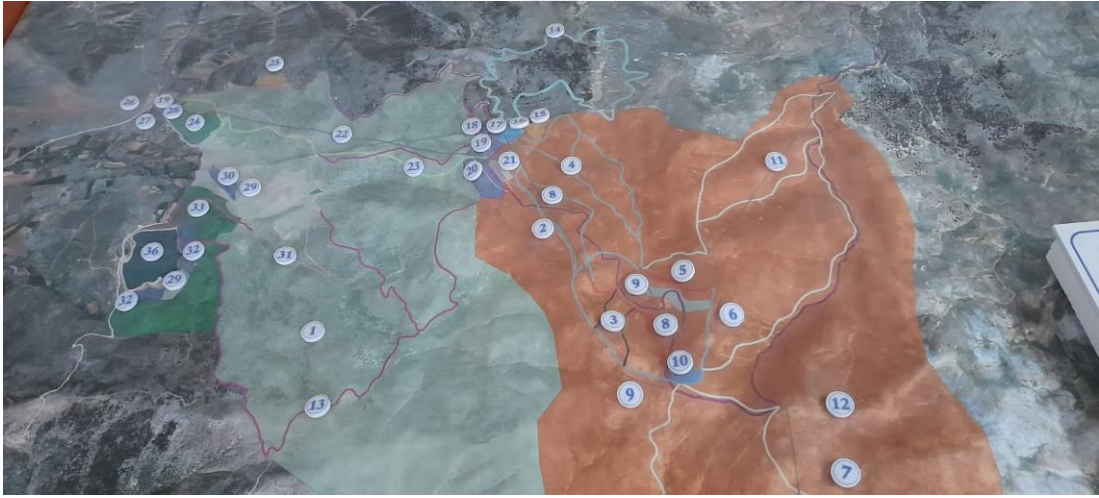
İç Anadolu bölgesinin ve Türkiye'nin tam ortasında bulunan Konya ili, yükseltisi düşük ve kar yağışı az olan illerin başında gelir. Konya ili daha çok Mevlana Türbesi gibi inanç turizmi içerisinde yer alan ve Selçuklular dönemine başkentlik yapması sebebiyle tarihi-kültürel yapısıyla inanç, kültür turizmi yapılan bir il olarak bilinmektedir. Son zamanlarda Beyşehir ilçesindeki Beyşehir gölüne yapılan yatırımlar ile sunni plaj oluşturularak 'Konya'da Deniz' sloganı ile ulusal haberlerde geniş yer bulmuştur. Etrafı dağlarla çevrili olup genel itibari ile ova olarak bilinen Konya'da bu kez de kış turizmi sesleri gelmeye başlamış ve ilk adım olarak Konya il merkezine yaklaşık 60 km uzaklıkta bulunan Derbent ilçesindeki Aladağ mevkiinde kayak merkezi oluşturulmaya başlanmıştır.

Alternatif turizm çeşitliliği arayan Konya ili için Beyşehir Gölünden sonraki bu hamle ile çevre ilçelere ve Konya il merkezine yakınlığı ile de bilinen Aladağ kayak merkezi, kış sporu sevenler için müthiş bir alternatif olmuştur. Karayolu, hava yolu ve son olarak da yüksek hızlı tren ile büyük il merkezlerine ulaşımı son derece kolaydır. Bütün bu unsurlar Aladağ bölgesini daha cazip hale getirmektedir (Dinç, 2016, s. 289). Yaz aylarında deniz turizmine benzer bir tatil için Beyşehir ilçesine giden yerel halk kış aylarında da yine aynı Beyşehir ilçesine de 50 km mesafede bulunan Derbent ilçesindeki Aladağ kayak merkezini tercih etmektedir.

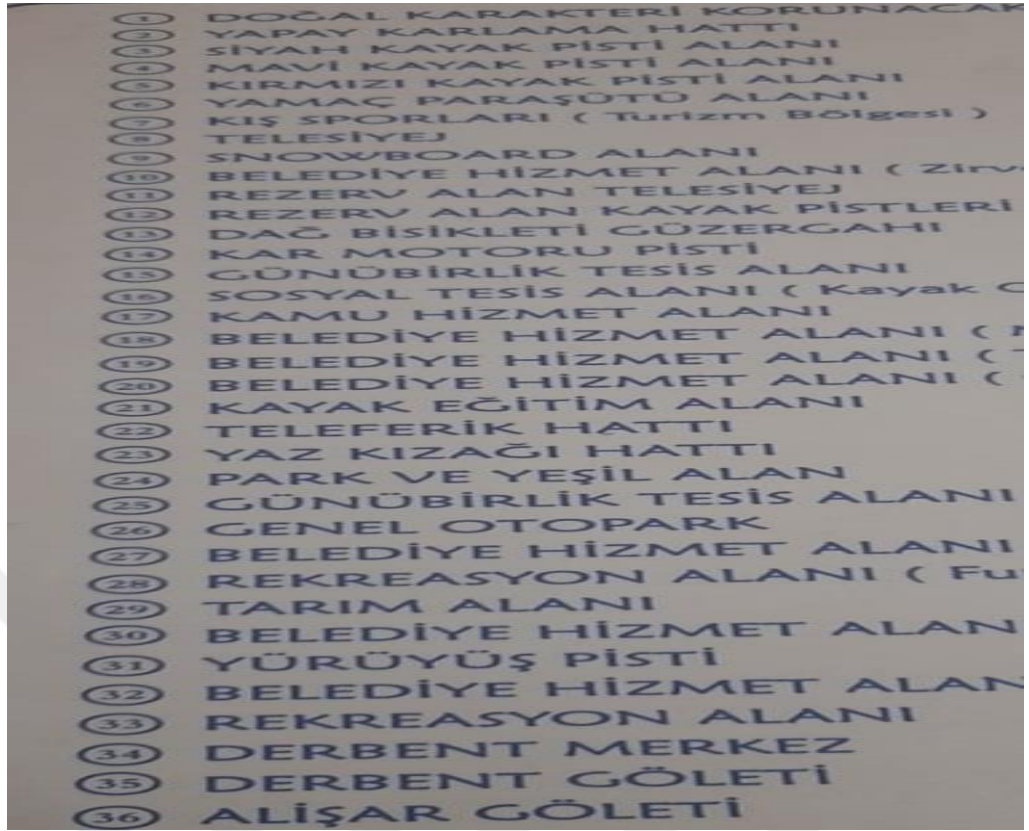
Aladağ, Derbent ilçesinin kuzeybatısında yer alan 2339 rakım yüksekliğindedir. Kristal kar özelliği ve uzun süre üzerinde kar bulundurma gibi özelliklere sahiptir. Eski dönemlerde yerel halk tarafından amatörce kayak yapılan Aladağ 2012'li yıllarda Derbent belediyesi tarafından turizme kazandırılması için çalışmalara başlamıştır. Başta Konya Büyükşehir Belediyesi olmak üzere birçok resmi kurumunda verdiği destek ile çalışmalar hızlanmıştır.

1994 yılı seçimlerinde seçim reklamı olarak dillerde dolaşmaya başlayan Aladağ kayak merkezi 04/12/2017 tarih ve 2017/111055 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi

ardından 26/12/2017 tarih ve 30282 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile Resmi Gazete ilan edilerek resmîyet kazanmıştır. Konya Derbent Aladağ Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak ilan edilmiştir. 2020 yılı ocak ayında Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY da ilçeye gelerek Aladağ kayak merkezi ile ilgili bilgiler almış gözlemler yapmıştır. 2022 yılının son ayları itibariyle elektrik tesisi, yol çalışmaları ve telesiyej vb. çalışmalar yürütülmektedir. Birçok proje ve ihale yapılmış durumdadır. Derbent ilçesi Aladağ bölgesinde bulunan kayak merkezinde herhangi bir mekanik tesis bulunmamaktadır. Konaklama imkanı da bulunmayan tesis, belli saatler arasında günübirlikçi ziyaretçileri ağırlamaktadır. Kayak merkezine gelen ziyaretçiler kızak kiralama yolu ile kayak yapma imkanı bulmaktadır. Tam manası ile yeterli olmayan Aladağ kayak merkezi, kış sezonu için hazırlıkların tamamlanması ile yeni sezonda ziyaretçilerini beklemektedir.

Fotoğraf 2.2. Derbent Aladağ Kayak Merkezi krokisi

Fotoğraf 2.3. Derbent Aladağ Kayak Merkezi kroki açıklaması

Aladağ kayak merkezinin projelerde geçen tam faal hali fotoğraftaki gibidir. Derbent İlçe Belediye Başkanının kapısının önünde de bulunan proje gelen misafirlere anlatılmaktadır. 12 ay turizm hedefi olan Aladağ kayak merkezi resimlerde görüldüğü gibi projenin tamamlanması ile Türkiye'nin turizmi potansiyeli içerisinde yer alacaktır. Piknik alanları, kamp karavan alanları, bisiklet, yürüyüş yolları ile doğa severler için yaz-kış tercih edilen alanlardan biri olacaktır. Kış turizminin yanında gelen ziyaretçilerine 12 ay turizm çeşitleri ile alternatifler ve hizmetler sunabilecektir.

2.6.2. Ulaşım ve Konaklama İmkanları

Derbent ilçesi ulaşım olarak hem bağlı olduğu Konya il merkezine hem de çevresindeki ilçe merkezlerine yaklaşık 1 saatlik mesafede bulunmaktadır. Aladağ kayak merkezine ulaşım için ise ilçe merkezinin içerisinde geçilerek ulaşılmaktadır. Derbent İlçe merkezine yaklaşık 7 kilometre mesafede bulunan kayak merkezi yolları asfalt şeklinde olup yaz-kış ulaşım için herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Çevresindeki tüm ilçelere ortalama 50 kilometre mesafede bulunan Aladağ kayak merkezi, Konya il merkezine de yaklaşık 60 kilometre mesafede bulunmaktadır. İl

dışından gelecek misafirler için havayolu, demiryolu ve karayolu ulaşımı için tüm imkanlar mevcuttur.

Fotoğraf 2.4. Derbent ilçe merkezinde kayak merkezi yol tarif levhası

İlçe Merkezine ulaştığımızda fotoğraftaki gibi tabelalar sizi karşılamaktadır. Tabela sayısının yeterli olmadığı düşünülmektedir. Gelen ziyaretçilerin en büyük ulaşım sıkıntısı özellikle Konya üzerinden gelenler ziyaretçilerin Başarakavak yolu ile ilgili eleştirileridir.

Fotoğraf 2.5. Başarakavak Mahallesi ile Derbent İlçesi Ulaşım Yolu

Fotoğraflarda da görüldüğü gibi Başarakavak mahallesi-Derbent ilçe yolu dar ve virajlı bir yoldur. Kış sezonun da gelen ziyaretçiler için sorun oluşturmakla beraber yerel halk için de büyük sorun oluşturmaktadır. Ancak gerekli çalışmalar yapıldığı ve yakın zamanda düzeleceği bilinmektedir. İlgili kamu kuruluşlarının bürokrasi işlevlerini hızlandırması ve sorunun çözülmesi beklenmektedir.

Derbent ilçe merkezinde konaklama için tesis veya bina bulunmamaktadır. Aladağ kayak merkezi de son hali ile sadece günübirlikçi misafirleri ağırlamaktadır. Kayak merkezinin tam faal olması ve eksiklerinin giderilmesi ile konaklama tesisin de hem ilçe merkezi hem de Aladağ kayak merkezine yapılması planlanmaktadır. Sadece kış dönemi için değil yaz dönemi için kayak merkezinin farklı turizm alanları için kullanılması da planlamalar arasındadır. 12 ay ilçede turizm faaliyetleri olması konaklama için gereken ziyaretçi sayısı potansiyeline ulaşılması anlamı taşımaktadır.

2.6.3. İklimsel Özellikleri

Derbent ilçesi İç Anadolu bölgesinin karasal iklimini tam anlamıyla yaşayan bir bölgedir. Aladağ kayak merkezi ise yüksekliğe de bağlı olarak genel itibariyle soğuk bir bölgedir. Kış aylarında kar kalınlığı ve kar özelliği ile birlikte karın dağın yüzeyinde kalma süresi de uzundur. Geven otu özelliği ile karın yüzeyde kalma imkanı daha fazladır. Yazları sıcak ve kurak olan Aladağ, kış aylarında ise soğuk ve bol kar yağışlı olur. Bahar dönemlerinde sisli bir hava özelliğine sahip Aladağ'ı birçok zamanlar bulutlar içerisinde izlenebilmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bir bölgede turizmin gelişimi, yerel halk tarafından nasıl algılandığı, nasıl görüldüğü ve ne kadar kabullenildiği ile ilgilidir. Yerel halk tarafından kabullenilmeyen bir turizm faaliyetinin sürdürülebilir olmayacağı kabul edilen bir gerçektir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı bir bölgede turizmin gelişimi ve yerel halk ilişkisi bağlamında, sürdürülebilirlik açısından büyük önem arz eden, bir kış turizmi örneği olan Derbent ilçesi Aladağ kayak merkezinin yerel halk üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini araştırmaktır. Ayrıca turizmin gelişimi ve bölgeye olan etkileri açısından kayak merkezi ile ilçenin eksiklerinin giderilmesi hususunda yol göstermektir. Araştırma ile yine Aladağ kayak merkezinin bir kış turizmi destinasyonu olarak bilinirliğini artırmak ve markalaşması açısından katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Türkiye sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel kaynakları ile turizm çeşitleri açısından zengin olduğu gibi bir alternatif turizm türü olan kış turizmi konusunda da oldukça zengindir (Üzel, 2003, s. 117). Bu zenginliklerden birisi olan Derbent Aladağ kayak merkezinin de yerel halk ve bölge üzerinde katkı sağladığı düşünülmektedir. Grup halinde yapılan kitle turizmi ve yaz turizmiyle birlikte bir alternatif olan kış turizminin 12 ay turizm yapma imkânı sağladığı düşünüldüğünde bu tür yerlerin daha da önemli olduğu görülmektedir. Günümüzde kitle turizmi yani deniz-kum-güneş turizmine olan ilginin azaldığı ve özel ilgi turizmi yani kişi veya grup odaklı özel ilgi alanı oluşturan yerlere bağlı turizmlere talebin arttığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle sürdürülebilir turizm açısından kitle turizminin artık sürdürülebilirlik niteliğini kaybetme noktasına geldiği söylenebilir (Koroğlu ve Karaman, 2014, s. 95). Tüm bu fırsatlar ve Derbent ilçesinin kış turizmi potansiyeli düşünüldüğünde çalışmanın önemi ortaya çıkmaktadır.

Salgın döneminin hayatımıza girmesiyle birçok alışkanlığımız ve yaşam tarzımız değişmiştir. Bu değişikliklere artan alternatif turizm çeşitliliği ile yaz-kış 12 ay turizm yapma isteği de eklenmiştir. Nüfusun arttığı ve kaynakların bu artış hızına yetmediği günümüzde, ülkelerin sahip oldukları doğal çekicilik özelliklerini ön plana çıkararak değerlendirmeleri oldukça önemlidir. Çevresini koruyan, tarihi ve kültürel değerlerine

sahip çıkan ve gelecek nesilleri bu konuda eğiten ülkeler diğerlerine göre daha avantajlı olacaklardır (Özav ve Tügen, 2020, s. 648). Rekabetin giderek arttığı, çekiciliklerin ve turizm türlerinin giderek önem kazandığı bu dönemde turizmin mevsimsellik özelliğini ortadan kaldıracabilecek alternatif kış turizmidir. Türkiye içinde tüm bölgelerde aktif olan ve olmayan birçok kış turizm destinasyonu bulunmaktadır.

Bu çalışmanın önemi kış turizminin yerel halk ve bölge üzerindeki etkilerini, özelinde Konya ili Derbent Aladağ kayak merkezinin bölgeye olan katkısını araştırmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye kış turizmi potansiyeli olarak birçok destinasyona ve imkana sahip bir ülkedir. Türkiye’de birçok yerde kış turizm destinasyonu bulunmasına rağmen Derbent Aladağ kayak merkezi gibi birçok destinasyon, ülke ve bölge ekonomisine ve yerel halka yeterince katkı sağlamamaktadır. Yaşanan pandemi sürecinin de gösterdiği gibi, gelecekte kriz yönetimi odaklı ve hazırlıklı destinasyonlardan kar elde edilebileceğinden, turizm destinasyonlarında daha güçlü yönetim anlayışı gerekli olacaktır (Kuščer, Eichelberger ve Peters, 2021, s. 12). Derbent gibi potansiyel turizm alanları ile yaşanabilecek olumsuz durumlara karşı yeni alternatifler elde edilmiş olacaktır. Çalışmanın diğer bir önemi de kış turizmi ve kış turizminin etkileri olarak; Türkiye’deki destinasyonlara, turizm politika yapıcılarına ve planlayıcılarına, ulusal ve uluslararası literatüre katkı sağlayacak olmasıdır.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan bu çalışmada, kış turizminin yerel halk ve bölge üzerindeki etkilerini, uygulama alanı olan Derbent Aladağ kayak merkezinde ölçmek için nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Nitel veri analizinde temel amaç, sosyal gerçekliğin içerisinde gizli bir biçimde bekleyen bilginin gün yüzüne çıkartılmasıdır. Nitel araştırmalar, insanların tutumlarını, davranışlarını görüşlerini, deneyimlerini daha detaycı bir yaklaşımla anlamayı, yorumlamayı ve betimlemeyi hedefleyen, derinlemesine incelemeye imkân sunan bir araştırma olarak ifade edilmektedir (Kıral, 2020, s. 172). Hem turizmde sürdürülebilirliği sağlama açısından hem de bölgede derinlemesine araştırma yapma düşüncesi bu yöntemin benimsenmesinde etkili olmuştur. Bölgede veri toplamak için yeterli çoğunluğun olmaması da nicel araştırma yerine nitel araştırmanın tercih edilmesini etkilemiştir. Yerel halkın Aladağ ile ilgili görüş ve düşüncelerini daha iyi anlamak, derinlemesine bilgi edinmek ve araştırmaya daha çok katkı sağlayacağı düşüncesinden ötürü nitel araştırma tercih edilmiştir. Nitel araştırmacıların doğrudan

araştırma içerisinde bulunarak, izlenimlerini araştırma sürecine dahil etmeleri, araştırma sonuçları üzerinde etkili olur (Altun ve Yazıcı, 2014, s. 373).

Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve odak grup görüşmesi olmak üzere dört adet mülakat türü vardır. Araştırma da yarı yapılandırılmış mülakat türü tercih edilmiştir. Yaygın kullanılan bir mülakat türü olan yarı yapılandırılmış görüşme de araştırmacı resmi bir soru listesini takip etmeyerek daha açık uçlu ve basit sorular sorarak katılımcı ile tartışmaya izin veren bir görüşme türüdür. Bu teknikte, görüşmeyi yapan kişi daha önceden sormayı planladığı soruları içeren bir görüşme protokolü hazırlar. Bunun yanında görüşmeyi yapan kişi görüşmenin akışına göre başka sorularla veya alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilmektedir. Görüşülen kişinin yanıtlarını açmasını ve ayrıntılandırılmasını isteyebilir (Yüksel, 2020, s. 549). Zaman alan ve değerlendirme zorlukları olan görüşme sisteminde mülakat yapan araştırmacının etkisi söz konusudur. Bunlardan belki de en önemlisi özel hayata müdahale etkisidir. Bunların yanında görüşme yönteminin güçlü yönleri de vardır. Derinlemesine bilgi alınabilir, fikir elde edilebilir, genelde cevap verilebilir, ekonomiktir ve geçerliliği yüksektir. Bu yüzden görüşme yöntemi tercih edilmiştir.

Araştırmada kullanılacak verileri elde etmek için, Konya ili Derbent ilçesinde yaşayan yerel halkla görüşmeler yapılmıştır. Görüşmede kullanılacak sorular literatürde yer alan çalışmalardan derlenmiştir. Araştırmanın doğasına ve amacına uygun açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Mülakat soruları Altay (2019), Çakır (2020), Büyükkuru (2019) ve Bildin (2019) gibi bazı çalışmalar incelenerek hazırlanmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış sorular, daha önce bu konuda çalışma yapmış uzman iki akademisyen tarafından kontrol edilerek, geri dönüşler sonucu görüşme soruları yeniden düzenlenmiştir.

Görüşme formu temel olarak 4 ana tur sorulardan oluşmaktadır. Ana tur soruların altında alt sorular sorularak cevaplar alınmıştır. Aladağ kayak merkezinin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkileri ile genel etkileri başlıkları altında ana tur soru başlıkları bulunmaktadır.

1-Aladağ kayak merkezinin bölgenize ekonomik katkıları ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? Bu durumdan memnun musunuz? Önerileriniz varsa paylaşabilir misiniz?

2-Aladağ kayak merkezinin yerel halk üzerinde sosyo-kültürel etkileri nelerdir? Yerel

halkta bir değişim söz konusu mu? Eğer varsa yerel halkta ne gibi değişikler gözlemliyorsunuz?

3- Aladağ kayak merkezinin bölgeye çevresel etkileri nelerdir? Bu etkiler sizi nasıl etkilemekte? Bu durumu nasıl karşılamaktasınız?

4-Aladağ kayak merkezinin gelecekte Derbent ilçesinin gelişimine neler katacağını düşünüyorsunuz? İlçe ve yerel halk açısından bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? Anlatılabilir misiniz?

Derbent ilçesinde yaşıyan yerel halk ile 19.11.2022 ve 24.11.2022 tarihlerinde yapılan görüşmeler, 15 katılımcı ile gerçekleşmesine rağmen her bir katılımcı yaklaşık 5 kişi ile soruları cevaplamak istemişlerdir. Ortak görüşte olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların bu toplu cevapları ve yapılan sohbetler de eklendiğinde ortalama 100 kişiye yakın bir görüşme yapıldığı söylenebilir. Ortalama 20 dakika ile 45 dakika arasında değişen görüşmelerin haricinde sohbet olarak yapılan görüşmeler yaklaşık 60 dakika sürmüştür. Görüşme ve mülakat soruları yanında gözlemler de yapılarak değerlendirme, yorumlama kısmına eklenmiştir. Yapılan gözlemlerin yanında İlçe merkezi ve Aladağ kayak merkezinde fotoğraflar çekilmiş, yerel yöneticiler ile görüşülmüştür. Derbent İlçe Kaymakamı sayın Nurullah KAYA ve Derbent İlçe Belediye Başkanı sayın Hüseyin AYTEN'in yanında muhtarlar, kooperatifler, esnaflar ile görüşülerek veriler toplanmıştır.

Toplanan veriler değerlendirilerek yorumlanmıştır. Yapılan görüşmeler sonucu toplanan verilerden, katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda öncelikle kodlar belirlenmiştir. Daha sonra ortaya çıkan kodlar yardımıyla kategoriler ve temalar oluşturulmuştur. Nitel araştırmada araştırmacının görüş ve yorumları, toplanan verilerin açıklanmasında ve anlamlandırılmasında önemli bir yer tutar (Karataş, 2015, s. 76). Bu noktada ortaya çıkan kodların, kategorilerin ve temaların belirlenmesinde araştırmacının gözlemlerinin, daha önceki bilgi birikiminin ve konuyla olan bağının da etkili olduğunu söylemek gerekir. Bu doğrultuda kış turizminin etkileri, Derbent ilçesinde yaşıyan yerel halk üzerinde nasıl bir etki yarattığı incelenmiştir. Görüşme formu ve mülakat ile gözlemlerden alınan veriler ekonomik, sosyal, çevresel ve gelen turist kategorileri olarak ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Aladağ kayak merkezinin Derbent ilçe merkezine, çevresine ve yaşıyan yerel halka olumlu-olumsuz etkileri ölçülmeye çalışılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Nitel araştırmalar da evren, araştırmacının gerçekte incelediği ve araştırdığı olguları barındıran insan toplulukları, sosyal gruplar veya çok çeşitli olay ve olgulardır (Baltacı, 2018, s. 234). Çalışmanın evreni Türkiye’de bulunan kış turizmi destinasyonlarıdır. Örneklem ise Derbent ilçesidir. Örneklemenin belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Olasılık temeli olmayan amaçlı örneklem de katılımcı ve görüşmecilerin belirli niteliklere sahip olması hedeflenir. Araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanıyan amaçlı örnekleme, belli lütleri karşılayan veya belirli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istendiğinde tercih edilmektedir (Koç Başaran, 2017, s. 490).

Genel itibari ile bölgede sürekli ikamet eden yerel halkın yanında muhtar, kooperatif yetkilileri yanında belediye başkanı ve belediye çalışanları tercih edilerek görüşme formundaki sorular, sohbet ve gözlem ile Aladağ kayak merkezi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak istenmiştir.

Veri toplama esnasında ilçe merkezinde yaşayan memur, işçi, ifti, esnaf, emekli vb. tüm kesimlerden veri toplanmaya çalışılmıştır. Görüşme formu doldurma esnasında bazı sıkıntılar yaşanmıştır. Anket tekniğinden insanların sıkılması, araştırmacının anket yaptığı sanılması gibi nedenlerle görüşme yapmak istemeyenler olmuştur. İlçe yerel idaresi ile ters düşünen bazı kesimler, görüşme formu için olumsuz yanıt vermişlerdir. Yerel halktan kadınlar ile görüşme yapılmasına sıcak bakılmamıştır. Bunlar aynı zamanda çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAMA

Çalışmada katılımcılardan elde edilen veriler değerlendirme ve yorumlamalar yapılarak bulgulara dönüştürülmüştür. Yapılan görüşmeler sonucu katılımcılarla ilgili elde edilen bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	14	% 93,33
	Kadın	1	% 6,67
Medeni Hali	Evli	13	% 86,67
	Bekar	2	% 13,33
Aylık Gelir	Asgari Ücret ve Altı	1	% 6,67
	5500-6500	6	% 40
	6500 ve Üzeri	8	% 53,33
Eğitim Durumu	İlkokul	3	% 20
	Ortaokul	5	% 33,33
	Lise	4	% 26,67
	Ön Lisans-Lisans	3	% 20
Yaş Aralığı	35 ve Altı	3	% 20
	35-55	9	% 60
	55 ve Üzeri	3	% 20
Meslek	İşçi-Memur	7	% 46,66
	Esnaf-Çiftçi	4	% 26,67
	Emekli-Diğer	4	% 26,67
	Toplam	15	100,00

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır. Sadece % 6,67’si kadındır. Katılımcıların ağırlıklı yaş ortalaması %60 ile 35-55 yaş

aralığındaki kişilerden oluşmaktadır. %20'si 35 yaş ve altı ve %20'si de 55 yaş ve üzerindedir. %86,67'si evli olup %13,33'ü bekdir. Eğitim durumuna bakıldığında %20'si ilkokul, %33,33'ü ortaokul, %26,67'si lise ve %20'si ön lisans-lisans mezunudur. Katılımcıların meslek gruplarına bakıldığında ise %46,66'si işçi-memur, %26,67'si esnaf-çiftçi ve %26,67'si de emekli ve diğer meslek gruplarında yer almaktadır. Aylık gelir durumları incelendiğinde katılımcıların %6,67'si asgari ücret ve altında, %40'ı 5500-6500 tl arasında iken %53,33'ü de 6500 tl ve üzerinde aylık gelir elde etmektedir.

Yapılan bu araştırmada öncelikle katılımcıların cevapları incelenerek kodlar çıkarılmıştır. Oluşturulan kodlar yardımıyla kategori ve alt kategoriler belirlenmiştir. Bu doğrultuda dört ana kategoride incelenen katılımcı cevapları ekonomik, sosyo-kültürel, çevresel ve gelen turist başlıkları altında toplanmıştır. Oluşan bu dört ana kategorideki ekonomik, sosyo-kültürel, çevresel ve gelen turist başlıklar hem kendi içlerinde irdelenmiş hem de olumlu ve olumsuz yanları ele alınmıştır. Tablolarla da detaylandırılarak ortaya çıkan veriler bulgulara dönüştürülmüştür. Turizm sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal, kültürel, siyasal, çevresel etkileri olan, toplumu ve sosyal yapıyı ilgilendiren bir olaydır. Bu nedenle turizmin etkilerini incelerken gelir getirici, döviz kazandırıcı etkileri gibi maddi ve ekonomik sonuçları yanında sosyal ve kültürel yansımaların da irdelenmesi önem taşımaktadır (Özdemir ve Kervankıran, 2013, s. 11). Yapılan bu çalışmada bunu doğrulamaktadır.

Tablo 4.2. Ekonomik, Sosyo-Kültürel, Çevresel ve Gelen Turist Bulguları

KATEGORİ	ALT KATEGORİ
Ekonomik	Fiyat
	İstihdam
	Altyapı-Üstyapı
	Yerel Yönetim Rolü
Sosyo-Kültürel	Değerler
	İletişim
	Güvenlik

Çevresel	Tanınırlık
	Doğal Çevre
Gelen Turist	Ziyaretçi Profili
	Turizm

Görüşme formu ile katılımcılardan alınan cevaplar ile 4 kategori veya tema ile 11 adet alt kategori oluştuğu görülmektedir. Tablo 3.2 de ortaya çıkan kategori ve alt kategoriler görülmektedir. Ekonomi kategorisi içerisinde fiyat, istihdam, altyapı-üstyapı ve yerel yönetimlerin rolü başlıkları altında alt kategoriler yer almaktadır. Sosyo-kültürel kategorisi altında değerler, iletişim ve güvenlik alt kategorileri; çevresel kategorisi içerisinde tanınırlık ve doğal çevre başlıklarında alt kategoriler ve son olarak gelen turist kategorisinde ziyaretçi profili ve turizm başlıklarında alt kategoriler bulunmaktadır. Katılımcılardan alınan cevaplar sonucunda ortaya çıkan kodlar, alt kategorileri oluşturmaktadır. Alt kategorilerde ana kategorileri oluşturmaktadır. Tümevarım yöntemi ile oluşan tablolar ayrı ayrı ekonomik, sosyo-kültürel, çevresel ve gelen turist kategorileri olarak değerlendirilmiştir.

4.1. Ekonomik Bulgular

Çalışmada ortaya çıkan ekonomi teması, alt boyutları ve bunları oluşturan kodları ile aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.3. Ekonomik Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri

KATEGORİ	ALT KATEGORİ	KOD
Ekonomik	Fiyat	Arsa-Emlak Fiyatları Arttı. Yöresel Ürün Satışı Arttı. Ulaşım Maliyetlerinin Arttı.
	İstihdam	Yöresel Ürün Üretimi Arttı. Esnafın Güçlendi. Personel İhtiyacı Arttı. Eğitimli Personel Gereksinimi Arttı.
	Altyapı-Üstyapı	Konaklama Tesisi Eksiktir. Restoran İşletme Eksiktir. Otopark Alanı Yetersizdir.

		Teleferik, Telesiyej Eksiktir. Yol Şartları Yetersizdir. Artan Sağlık Hizmetleri, Banka İhtiyacı Oluşmuştur.
	Yerel Yönetim Rolü	İlçe Yönetimi Önem Vermelidir. Konya Büyükşehir Belediyesi Desteği Artırılmalıdır. Kayak Federasyonu Konya İl Temsilciliği Desteklemelidir.

Tabloda katılımcıların verdikleri cevaplar ile ekonomi kategorisi altında 4 adet alt kategori ve 16 adet kod oluşmuştur. Kodların oluşması ile alt kategorileri ve kategorileri oluşturmuştur. Fiyat alt kategorisi altında arsa-eylak fiyat artışları, yöresel ürün satışları artışı ve ulaşım maliyetlerinin artması kodları bulunmaktadır. İstihdam alt kategorisinin altında yöresel ürün üretiminin artması, esnafın güçlenmesi, personel ihtiyacının artması ve eğitimli personel gereksiniminin artması kodları bulunmaktadır. Altyapı-üstyapı alt kategorisi içerisinde konaklama tesisi, teleferik, telesiyej ve restoran işletmesi eksikliği, otopark alanının yetersizliği, yol şartları sorunu ile artan sağlık hizmetleri ve banka ihtiyacının oluşması kodları bulunmaktadır. Son olarak yerel yönetimlerin rolü alt kategorisi altında ilçe yönetiminin önem vermesi, Konya Büyükşehir Belediyesi desteği artması ile Kayak federasyonu Konya il temsilciliğinin desteklemesi kodları bulunmaktadır.

Fiyat alt kategorisi içerisinde yer alan ve katılımcıların hepsinin genel olarak verdiği cevaplardan biri kayak merkeziyle birlikte arsa-eylak fiyatlarındaki artıştır. Katılımcılar genel olarak olumlu olarak değerlendirse de olumsuz etkisinden de bahsedilmiştir. “*Arsa-eylak fiyatları uçtu ve %100 arttı. Olumlu ve ekonomik katkı sağladı bu artış*” (K8).”, “*Arsa-eylak fiyatları % 200-300 oranında arttı. Olumsuzdur çünkü alım gücümüz yok* (K14).” Katılımcıların verdikleri cevaplarda görüldüğü gibi arsa-eylak fiyatları artması ilçenin ekonomik değerini artırmıştır. Ancak yabancı kişilerin alması ve yerel halkın kendi arazilerini alacak güce sahip olmaması da arsa-eylak fiyatlarının artmasının olumsuz etkileridir. Arazisi çok olan, arazisini satan yerel halk için olumlu bir gelişme iken arazi almak isteyen yerel halk için olumsuz bir etki yaratmıştır. Satılan arazilerin daha çok yabancılar tarafından alınması ve bahçe olarak kullanılması ile eskiden üretim yapılan araziler de üretim yapılmaması da ayrıca tarım için de olumsuz bir etkidir.

Yöresel ürün satışı artışı genel olarak katılımcılardan gelen cevaplar ile oluşmuş olumlu bir koddur. Kış sezonunda kayak merkezine gelen ziyaretçilere börek, çilek, tereyağ, tarhana gibi yöresel ürün satan yerel halk hanelerine ekonomik katkı sağlamaktadır. Katılımcılara görüşme formunda sorulan kayak merkezi ile doğrudan ya da dolaylı olarak ekonomik bir katkı sağlıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapların birçoğunda yöresel ürün satarak dolaylı olarak ekonomik anlamda olumlu etkileniyoruz cevapları alınmıştır. “*Dolaylı olarak var sezonda börek satışı yapıyorum*” (K6).”, “*Dolaylı olarak olumlu ekonomik etkisi var bana ve aileme .Kış sezonunda şapka ve eldiven satıyorum* (K7).” şeklinde verilen cevaplar olduğu görülmektedir.

Ulaşım maliyetlerinin artması kodu daha çok kayak merkezine gelinmesi için oluşan ekonomik sebeplerdir. Başta mazot fiyatı olmak üzere birçok ulaşım ve diğer alanlardaki fiyat yükselmesi ile yaşanan enflasyon sıkıntısı ile ulaşım masrafları artmıştır. “*Mazot fiyatları bazı ekonomik sıkıntılar gelenleri etkiliyor* (K10).” şeklinde alınan cevaplardan, kayak merkezine olan ulaşımın maliyetinin, ekonomide yer alan diğer değişkenlerden etkilendiği görülmektedir.

İstihdam alt kategorisi içerisinde yöresel ürün üretiminin artması, esnafın güçlenmesi, personel ihtiyacının artması ve eğitilmiş personel gereksiniminin artması kodları bulunmaktadır. Yöresel ürün üretimi ve yerel halkın sürekli olarak yaptığı tarımsal faaliyetler kayak merkezinin açılması ve yabancı ziyaretçilerin gelmesi ile artmıştır. Turizm sektörünün bir bölgede gelişmesi, hiç kuşkusuz o bölge ekonomisinin canlanmasına ve hareketlenmesine yol açmaktadır (Kozak ve Bahar, 2013, s. 180). Kayak merkezinden önce yerel halk örneğin çileği az ekiyorsa kayak merkezi ile kış sezonunu düşünerek gelen ziyaretçilere satış yapma planı yaparak daha çok üretim yapmaktadır. Bölge ve bulunduğu coğrafi alan olarak Derbent ilçesinin ürünleri saklama koşulları için uygun bir iklimi vardır ve özellikle soğuk mağaraları ile peynir gömme işlevi yapmaktadırlar. Bu görüşleri “*Sağlık, altyapı ve üretim gibi birçok şeye Aladağ kayak merkezi katkı sağladı* (K7)” katılımcının verdiği cevap desteklemektedir.

Aladağ kayak merkezinin faaliyete başlamasıyla birlikte ekonomik olarak en çok etkilenen Derbent ilçe merkezinde yer alan esnaflar olmuştur. Esnafların özellikle kış

sezonunda gelen ziyaretçilerle birlikte satışları artmıştır. Esnafın güçlenmesi ilçeye değer katmıştır. Kayak merkezinin ekonomik katkısı ile ilgili soruya özellikle esnafları verdikleri cevaplar genelde olumludur. *“Kayak merkezi ile ilçe ekonomisine katkısı %100 arttı. Esnafa katkısı çok büyük oldu. Sezonda et sucuk satışı %200 artar (K3)”*. Esnafın kış sezonunda yanlarında çalışacak personel ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu da personel ihtiyacını artırmıştır. *“Esnafın yanında sezonda işçi çalıştırıyor (K2)”*.

Aladağ kayak merkezinde özellikle kış sezonunda gelen ziyaretçileri ilçe belediyesi çalışanları karşılamaktadır. Turizm veya kış turizmi olarak herhangi bir bilgi ve belgeye sahip olmayan deneyimsiz personeller Aladağ kayak merkezinin tanıtım, reklam ve imajına katkı sağlamadığı gibi zarar da verebilmektedir. Etkili ve güzel konuşma becerisi olmayan, iletişim konusundaki hassasiyetin farkında olmayan bu personellerin yerine eğitilmiş personel ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Katılımcı 9 *“Derbent ilçesi ile birlikte Aladağ kayak merkezi tam faal olursa iş imkanı ve istihdam olur ama branş bazında turizm bilgisi olan eğitilmiş personellere ihtiyaç vardır, bu tür personellere öncelik verilmelidir (K9)”* bu duruma vurgu yapmaktadır.

Altyapı-üstyapı alt kategorisi içerisinde konaklama tesisi, restoran işletmesi ile teleferik, telesiyej eksikliği, otopark alanının yetersizliği, yol şartları sorunu, artan sağlık hizmetleri ve banka ihtiyacı oluşması kodları bulunmaktadır. Derbent ilçe merkezinde konaklama tesisi bulunmamaktadır. İlçe merkezinde birkaç esnaf lokantası bulunsada restoran işletmesi bulunmamaktadır. Kayak merkezinde teleferik ve telesiyej gibi mekanik tesisler bulunmamaktadır. Bunlar da gelen ziyaretçilerin ilçe merkezinde kalmamalarına, ilçe merkezine uğramamalarına ve günübirlik ziyaret yapmalarına neden olmaktadır. Katılımcıların hepsi bu konuda rahatsız olduklarını yapılan sohbetlerde ve verdikleri cevaplarda belirtmişlerdir. *“Teleferik eksik ve konaklama yok. Restoran lazım (K14)”*. Kayak merkezinin bulunduğu yerde otopark alanı özellikle hafta sonları ve okulların ara tatil dönemlerinde yeterli olmamaktadır. *Araç kuyruğu ve araç sayısı epey var bazen 3000 araç oluyor. 450 araç kapasiteli otopark yetmiyor (K12)”*.

Ulaşım olarak Konya ili ve yakınındaki Beyşehir ve Ilgın gibi ilçe merkezlerine yakınlığı ile bilinen Derbent ilçesi Aladağ kayak merkezinin açılması ile en büyük

sorunlardan biri olarak bilinen yol şartları durumu ile sıkıntı yaşamaktadır. Konya il merkezi üzerinden gelen ziyaretçilerin kullandığı güzergah olan Altınapa Barajına varmadan Derbent ilçe yoluna döndükten sonra Selçuklu ilçesine bağlı bir mahalle olan Başarakavak mahallesinden Derbent ilçesine gelen ziyaretçiler, yolun darlığı ve diğer sorunları ile karşı karşıya gelmektedir. Özellikle kış aylarındaki iklim koşulları hem yerel halkı hem de gelen ziyaretçileri sıkıntıya sokmaktadır. Aladağ kayak merkezinin şu an ki durumu ile ilgili sorulan soruya birçok katılımcı Başarakavak yolunun acilen genişletilmesi olarak cevaplandırmıştır. *“Yol şartları sıkıntılı özellikle Başarakavak yolu genişletilmelidir (K3)”*.

İlçe merkezinde bulunan başta kayak merkezi yolu olmak üzere birçok yayla yolu Aladağ kayak merkezinin sayesinde sıcak asfalta kavuşmuştur. Aladağ kayak merkezinin altyapı ve üstyapı etkisi içerisindeki en önemli katkısı yolların sıcak asfalta kavuşması ve iyileşmesi katılımcıların verdikleri cevaplardan çıkan ortak sonuçtur. *“Aladağ kayak merkezinin altyapı-üstyapıya olumlu etkisi vardır. Yollar, kanalizasyon, elektrik gibi. Özellikle yayla yolları sıcak asfalt oldu (K5)”*.

Derbent ilçe merkezinde hastane bulunmamaktadır ve sadece 1 adet Ziraat Bankası şubesi bulunmaktadır. Aladağ kayak merkezinin gelişimi ile ilçe merkezinde hastane yapımı çalışmaları başlamış ve diğer bankalardan da şubeler açılması beklenmektedir. *“Aladağ kayak merkezinden önce tek banka bile kapanacak iken şu an tek banka bile yetmiyor (K7)”*. Turizm sektörü sağladığı doğrudan ve dolaylı katkılar ile ekonomik olarak önemli bir etkiye sahiptir (Arabacı, 2018, s. 109). Çalışmada da Aladağ kayak merkezi ile Derbent ilçesinin ihtiyaçlarının arttığı ve yeni olanaklara sahip olacağı görülmektedir.

Aladağ kayak merkezinin Derbent ilçesi için büyük bir fırsat olduğunu düşünen yerel halk, ilçe yönetiminden ve Konya Büyükşehir belediyesi ile Konya kayak il temsilciliğinden yeterli desteği görmediğini düşünmektedir. İlçe yönetimi olarak sadece ilçe belediyesi kısmi bütçesiyle bir şeyler yapmaya çalışsa da böyle büyük bir proje için yeterli ekonomik güce sahip değildir. Kızak kiralama ve kayak merkezindeki küçük kafe ile kayak merkezinden ekonomik destek olsa bile çok yetersizdir. Yerel halk, ilçe yönetiminin siyasi ve bürokratik olarak daha aktif olarak bölgeye dışardan hizmet getirilmesini beklemektedir. Bu desteklerin başında da Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı gelmektedir. Yollar ve diğer birçok alanda aslında Derbent ilçesine en çok

katkı sağlayan yine Konya Büyükşehir Belediyesidir. Kayak federasyonu Konya il temsilciliğinin de yeterli ilgiyi göstermediği düşüncesi de yerel halk ile yapılan sohbet ve görüşme formundaki sorulara verdikleri cevaplarda ortaya çıkan düşüncelerdir. “Konya kayak il temsilciliği ile daha fazla iletişim halinde olunmalıdır (K12)”, “Konya Büyükşehir Belediyesi desteği çok fazla gerekli (K1)”, “Yerel yönetim Aladağ kayak merkezinin gelişimi için yeterli değildir, daha fazla çabalamalıdır (K8)”.

4.2. Sosyo-Kültürel Bulgular

Çalışmada ortaya çıkan sosyo-kültürel teması, alt boyutları ve bunları oluşturan kodları ile aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.4. Sosyo-Kültürel Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri

KATEGORİ	ALT KATEGORİ	KOD
Sosyo-Kültürel	Değerler	Değer Bilinci Arttı. Kültürel Değerlere Sahip Çıkıldı. Misafirperverlik Arttı.
	İletişim	Ziyaretçiler ile Sohbet Edildi. Görüş ve Eleştiriler Dinlendi. Konuşma Dili, Üslup Değişikliği Oldu.
	Güvenlik	Yerli Yabancı Ziyaretçi artışı ve Arsa Satışları ile Huzur Endişesi Oluşturdu.

Tablo da katılımcıların verdikleri cevaplar ile sosyo-kültürel kategorisi altında 3 adet alt kategori ve 8 adet kod oluşmuştur. Katılımcıların verdikleri cevaplar ile oluşan kodlar alt kategori ve kategorilerin altında değerlendirilerek bulgulara dönüştürülmüştür. Sosyo-kültürel kategorisi değerler, iletişim ve güvenlik olarak alt kategorilere ayrılmıştır.

Değerler alt kategorisi içerisinde değer bilinci artması, kültürel değerlere sahip çıkılması ve misafirperverlik duygusunun artması kodları bulunmaktadır. Derbent ilçesi halıcılık, peynir gömme mağaraları ve yaylaları ile ünlü bir ilçedir. Aladağ kayak merkezinin değer kazanması ve ilçeye değer katması ile yetiştirilen ürünlerle birlikte diğer tüm değerler yerel halk tarafından bilinmeye başlanmıştır. Her zaman yanı

başlarında bulunan Aladağ'ın bir değeri yokken insanların uzak mesafelerden buralara gelmesi yerel halkın bakış açısını değiştirmiştir. Aladağ için, dağ bizim zaten denilirken aslında çok değer kazandığı özellikle getirisi olduğu fark edilince daha da değer kazandığı düşüncesi hakimdir. Katılımcılar kayak merkezi ile değer bilinci artışı ile ilgili soruya; Aladağ kayak merkezinin tam faal olduğunda ilçeye özgü değerlerle ilgili benimseme ve değer bilincinin daha net artacağı yerel halk tarafından en çok verilen cevaplar arasındadır. “Genel itibariyle değer bilinci oluştu ama şu an için tam değil. Değer bilinci için erken. Kayak merkezi tam faal olursa olabilir (K11)”, “Dağ bizim diye sahiplendik. Kendi dağımıza para ile çıktık para ile kaydık (K12)”.

Aladağ kayak merkezinin göç ve kültürel değerlere etkisiyle ilgili soruya katılımcılardan göç için bir etkisi olmadığı ve kültürel değerler için ise kısmi etkisi olduğu bilgileri alınmıştır. Bu durumda şuan için istihdam oluşmaması ve ziyaretçilerin gününbirlik olması en büyük etkenlerden biridir. “Göç ilçede hep vardı istihdam imkanı olmayınca göç var olmaya devam ediyor. Şu an için göçe de kültürel değerlere de etkisi yok. Kültürel değerler için kısmi olsa da öncelikli kayak merkezinin tam faal olması gerekmektedir (K6)”.

Aladağ kayak merkezine gelen ziyaretçiler, konaklama ve sosyal tesis eksikliği gibi birçok nedenden dolayı gününbirlik ziyaretçilerdir. Kayak merkezi yolu ilçe merkezinden geçmektedir. Katılımcılara gelen ziyaretçiler ile ilgili sorular sorulduğunda; ilçeye uğrayan ziyaretçileri misafir ettikleri, ikramlarda bulunup sohbet ettikleri ile ilgili bilgiler vermişlerdir. “Aladağ kayak merkezine gelenler ile sohbet eder, soru sorar konuşur muhabbet ederiz. Halk olarak misafirperver bir yapıya sahibiz zaten ve bu durumdan gayet çok memnunuz (K3)”.

Sosyo-kültürel etkiler içerisinde en çok dikkat çeken alt kategorilerden biri iletişimdir. Ziyaretçiler ile sohbet edilmesi, görüş ve eleştirilerle konuşma dili, üslup değişikliği adı altında oluşan kodlar iletişim alt kategorisinde yer almıştır. Kırsal alanlarda yapılan turizm faaliyetlerinde turizmin en görülen sosyal etkisi yerel halktaki sosyal değişikliklerdir. Turizmin gerçekleştiği bölgede ortaya çıkardığı sosyo-kültürel etkilerin bilinmesi, bunlardan olumlu olanlarının sürdürülebilmesi, olumsuz olanların ise en aza indirgenmesi açısından önemlidir (Özel, 2014, s. 57). Aladağ kayak merkezine gelen ziyaretçiler ile yerel halkta belirgin sosyal değişiklikler olmuştur. Özellikle gelenler ile iletişim kurarak bağları daha kuvvetlendirilmektedir. Karşılıklı

olumlu etkileşim olmaktadır. Sohbet edilmesi, görüş ve eleştirilerin dinlenmesi ilçenin eksiklerinin görülmesi açısından önemlidir.

Yerel halkın kendi aralarında yaptıkları rahat konuşma ve hareketleri bırakarak gelen ziyaretçiler karşısında dikkatli olmaları katılımcıların en çok verdikleri cevaplar arasındadır. *“Gelen ziyaretçiler ilçeye olumlu katkı sağlamıştır. Yerel halk üslup, lisan ve hareketlerine dikkat etmiş birçok şeyi değiştirmiştir (K1)”*, *“Gelenler ile sohbet ederiz sorular sorar konuşuruz. Misafirperverlik duygusu olarak çok memnunuz. İlçeye olumlu katkısı var ve yerel halkta çok değişiklik oldu hareketleri değişti. Küfürlü konuşmalar gibi kötü söz ve hareketler yok oldu ve yerel halk gelen ziyaretçilere karşı daha dikkatli davranış ve sözler ile yaklaştı (K3)”*, *“İlçeye yabancı ziyaretçi gelmesi halkın tutum ve davranışlarına olumlu katkı sağladı. Gelen ziyaretçiler ile iletişim kurmaktan çok mutluyuz ve yerel halkta da lisan, hareketler gibi birçok şey değişti (K6)”*. Derbent İlçe Belediye Başkanı Hüseyin Ayten gelen ziyaretçiler ile iletişim kurulmasının önemli olduğunu belirtmiştir. Dışardan bir göz ile gelen ziyaretçilerin görüş ve eleştirilerinin eksiklerin görülmesi açısından önemli olduğunu vurgulamıştır. Aladağ kayak merkezi yerel halka kattığı sosyo-kültürel değerlerin yanında ilçeye de değer katmıştır.

Derbent ilçesi ilçe merkezi ve nüfusu göz önüne alındığında küçük bir yerleşim yeridir. İnsanlar birbirini tanımaktadır. Hırsızlık gibi diğer kötü olayların pek yaşanmadığı güvenli bir ilçedir. Ancak kayak merkeziyle birlikte birçok ekonomik, sosyal ve çevresel olumlu etki ortaya çıksa da gelen ziyaretçilerin yabancı olması, arsa, emlak satın alanların yabancı olması ile kısmi güvenlik endişesi de oluşmuştur. Şu an bu endişe kayak merkezinin tam faal olmaması ve diğer eksikler nedeniyle çok belirgin değildir. Ancak gelecek için endişe eden yerel halk sakinleri bulunmaktadır. *“Gelecekte kayak merkezi ilçeye ve yerel halka ekonomik katkısı olacaktır. Ancak yerel halkta güvenlik endişesi oluşmaya başlamıştır. Bizler bazen kapılarımızı bile kitlemeyiz. Yabancıların artması ve yerleşmesi ile bu endişe artmaktadır İç huzur da bozulabilir düzenimiz değişebilir (K12)”*.

4.3. Çevresel Bulgular

Çalışmada ortaya çıkan çevresel teması, alt boyutları ve bunları oluşturan kodları ile aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.5. Çevresel Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri

KATEGORİ	ALT KATEGORİ	KOD
Çevresel	Tanınırlık	İlçenin Bilinirliği Arttı. Doğal, Yöresel Ürünler Tanındı. Tanıtım, Reklam, Web Sayfası Eksiktir. Öğrenciler Yönlendirilmelidir.
	Doğal Çevre	Doğaya Sahip Çıkma Arttı. Çevre Temizlik Bilinci Arttı.

Çevresel kategorisi bulguları olan tablo 3.5.'de 2 adet tanınırlık ve doğal çevre alt kategorileri ile ilçenin bilinirliğinin artması, doğal, yöresel ürünlerin tanınması, tanıtım, reklam, web sayfası eksikliği, öğrencilerin yönlendirilmesi, doğaya sahip çıkma duygusunun artması ve çevre temizlik bilincinin artması olarak 6 kod bulunmaktadır.

Çevre, bir turizm kaynağı olma özelliğini taşıırken, turizmin en önemli etkileri de çevreye olmaktadır. Bu ilişkilerin yaşamsal nitelikte olduğu, turizmin var olması için çevrenin yaşaması gerektiği ortadadır (Demirtaş, 2011, s. 330). Çevre, canlı ve cansız tüm varlıkların bulunduğu bir bütün olarak düşünüldüğünde turizm için de en önemli faktör iken turizmi cezbeden veya turizm olanağı sağlayan ortamdır denilebilir. Turizm olması için çevrenin var olması hatta yaşaması gerekmektedir. Turizm gelirleri ile turist sayısının daha da arttırılması açısından çevreyle uyumlu, rekabetçi ve sürdürülebilir politikalar izlenebilirse, Türkiye'nin ileri yıllarda uluslararası turizm gelirinden çok daha fazla pay alması mümkün olacaktır (Çımat ve Bahar, 2003, s. 1).

Derbent ilçesi doğal evleri, yaylaları ve ormanları ile doğal bir zenginlik alanıdır. Kayak merkezi için gelen ziyaretçiler sadece kış sporları için değil dağ, yayla ve doğa turizmi gibi alternatif turizmler için de gelmektedir. Sadece yaz aylarında değil kış sezonunda bile mesire alanlarına, piknik alanlarına gelen birçok ziyaretçi bulunmaktadır. Gelen ziyaretçi kayak yaptıktan sonra piknik de yapabilmekte ve doğaya hayran kalmaktadır. "Gelen ziyaretçiler dağa, doğaya hayran kalıyorlar. Yaylacılık gibi

faaliyetler de bu duruma olumlu katkı sağlamaktadır (K3)''.

Aladağ kayak merkezi ses, gürültü ve hava kirliliği gibi olumsuz çevre durumlarına neden olmamasının yanında sadece gelen ziyaretçilerin sebep olduğu kısmi çöp ve atık sorunu ile çevreye olumsuz etkisi vardır. Turizmin geliştiği bölgelerde yerel halk ekonomik gelir sağlamakla birlikte, bir süre sonra çevresel problemlerle karşı karşıya kalmaktadır. Çünkü turizm genellikle doğal ve kültürel anlamda hassas alanlarda gelişmektedir. Bu nedenle yerel halkın turizme karşı tutum ve düşüncelerinde çevresel değerler ile ekonomik gelişimin birbirine bağımlı olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (Uzun ve Somuncu, 2011, s. 22).

Yapılan bu çalışmada kayak merkezinin genel manada doğal çevreye zararı bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Katılımcılardan alınan cevaplar ve yapılan sohbetler ile gözlem sonucu yerel halkın kısmi olarak doğaya sahip çıkma duygusunun arttığı söylenebilir. *''Aladağ kayak merkezine ve Derbent ilçesine gezmesini bilmeyeni bekliyoruz. Yaz-kış gezilebilir alanlarımız ile gelen ziyaretçilerin memnun kalacağını düşünüyorum. Mustafa Yıldızdoğan bile dağlarımızda klip çekmiştir. Aladağ kayak merkezi doğal çevreye olumlu katkı sağlamıştır (K4)''.* Çevre temizlik bilinci için genel olarak yerel halktan alınan bilgiler şu an için kayak merkezinin faal olmaması nedeniyle çok oluşmadığı şeklindedir. Ancak kayak merkezinin tam faal olmasıyla birlikte çevre temizlik bilincinin de artacağı yönündedir. *''Çevre temizlik bilinci kayak merkezi ile birlikte yerel halkta tam manasında oluşmadı ama kayak merkezinin faal olması ve ilerleyen zamanla birlikte çevre temizlik bilinci artacaktır (K7)''.*

Derbent ilçesi kayak merkezinden önce çok tanınan, bilinen bir bölge değildir. Sadece çevresine yakın beldeler tarafından tanındığı söylenebilir. Aladağ kayak merkezinin ilçeye kattığı en büyük değerlerden biri tanınırlığını artırmasıdır. Sadece Konya ili, ilçeleri olarak değil Türkiye genelinde tanınmaya başlanmıştır. *''Aladağ kayak merkezi bölgemizde tanınması hususunda olumlu katkı sağlamıştır. Çevremizde tanınırlığı artırdı (K6), ''Aladağ kayak merkezi Derbent ilçesinin çevresel, bölgesel tanınırlığını ve bilinirliğini artırdı (K9)''*, şeklinde verilen cevaplar bunu göstermektedir.

Derbent ilçesi özellikle yeşil fasulye gibi birçok yöresel üründe isminden bahsettiren bir ilçedir. Aladağ kayak merkezi bu tür yöresel ürünlerin daha çok

tanınmasına da büyük katkı sağlamıştır. Katılımcıların verdiği cevaplardan bir tanesi şu şekildedir; “*Aladağ kayak merkezi ile birlikte yerel ürünlerimiz fasulye gibi ünlü ürünler satılmaya ve tanınmaya başlamıştır (K15)*”.

Aladağ kayak merkezi için internet üzerinden sadece sosyal medya üzerinden sayfalar oluşturulmuştur. Aladağ kayak merkezi için bölgesel, ulusal hatta uluslararası alanda tanıtım, reklam yapılması gerekmekte ve web sayfası oluşturulmalıdır. Yerel halkta bu eksiklik için ortak görüş bildirmiştir. “*Aladağ kayak merkezi bilinirliğe olumlu katkı sağlıyor ama tam bilinmiyor bu da reklam tanıtım eksikliğinden kaynaklanmaktadır (K8)*”. Tanınmak ve daha çok ilgi görülmesi için özellikle amatör seviyede olan Aladağ kayak merkezi gibi alanlar için en uygun yaş aralığı öğrencilerdir. “*Aladağ kayak merkezinin tanıtımına büyük katkı verecek olan bölgesel ve ulusal hatta uluslararası öğrenci yönlendirilmeli, davet edilmelidir (K12)*”.

4.4. Gelen Turistlerle İlgili Bulgular

Çalışmada ortaya çıkan gelen turist teması, alt boyutları ve bunları oluşturan kodları ile aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.6. Gelen Turist Bulguların Kod, Alt kategori ve Kategorileri

KATEGORİ	ALT KATEGORİ	KOD
Gelen Turist	Ziyaretçi Profili	Ziyaretçilerin Günübirlik Olması Yabancı Turist Artması
	Turizm	Doğa ve Yayla Turizmi eklenerek 12 ay Turizm Olmalıdır. Hafta sonu ve Ara Tatiller için Çekicilik Oluştur.

Gelen turist kategorisinin verildiği tabloda ziyaretçi profili ve turizm isimlerinde 2 alt kategori yer almaktadır. Ziyaretçilerin günübirlik olması, yabancı turist artışı, doğa, yayla turizmi eklenerek 12 ay turizm olması, hafta sonu ve ara tatiller de çekici olması isimlerinde 4 adet kod bulunmaktadır.

Aladağ kayak merkezinin tam faal olmaması ve sosyal tesis ile konaklama eksikliği gibi nedenlerden dolayı gelen ziyaretçiler günübirlik gelip gitmektedirler. Günübirlik ziyaretçi olması gelenlerin ilçeye uğramadan gitmesi ile kayak merkezinin

ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel olumlu katkı sağlamasına engel olmaktadır. *“Kayak merkezi yerel halkta çok bir değişime neden olmadı. Gelenlerin mecburen günübirlik olması birçok konuda çok bir değişikliğe sebep olmadı (K11)”*.

Sadece kayak merkezi ile değil arsa-emlak satışlarıyla birlikte ilçede yabancı ziyaretçi sayısında büyük bir artış gözlemlenmektedir. Katılımcıların ve yerel halktaki birçok kişinin ortak görüşü kayak merkezine yabancı ziyaretçi gelmesi olumlu bir olay iken arsa-emlak satışları ile yabancıların sürekli ikamesi olumsuz bir durum fikrindedirler. *“Derbent ilçesinin kahrını yerel halk çekerken sefasını yabancı sürmesi beni ve yerel halk sakinlerini rahatsız etmektedir (K15)”*.

Derbent ilçesi doğal güzellikleri ile kayak merkezi sayesinde adından söz ettiren bir ilçe olmuştur. Aladağ kayak merkezinin bulunduğu alan başta olmak üzere ilçenin birçok alanında doğa ve yayla turizmi yapılabilirliği gibi düşünceler vardır. Aladağ kayak merkezi projesinde de alanın 12 ay turizm yapılabilecek şekilde planlandığı görülmektedir. Bisiklet yolları ve bungalov evler gibi çalışmalar ile doğa, yayla turizmi gibi alternatif turizm çeşitleri sayesinde ilçede 12 ay turizm planlanmaktadır. *“Doğa ve yaylalarımız ile kış turizmi birleştirilmeli ilçe de 12 ay turizm yapılabilmelidir (K10), “Sadece kış turizmi olarak değil yaz-kış olarak turizm olmalı, yayla, doğa turizmi yapılmalı çünkü bu imkanımız var (K8)”*.

Kayak merkezi için gelen ziyaretçilerin en çok tercih ettikleri zaman dilimleri hafta sonları ve okulların ara tatil olduğu ocak-şubat aylarıdır. İnsanlar şehir hayatından kaçmak, stresten uzak kalmak gibi birçok psikolojik nedenden ötürü turizme ihtiyaç duyarlar. Konya ili gibi ilçe sayısı ve nüfusuna bakıldığında il merkezine yakın bir kayak merkezinin bulunması özellikle il merkezinde yaşayan veya il dışından gelenler için büyük bir fırsat anlamı taşımaktadır. *“Kış aylarında hafta sonları ve ara tatillerde Konya yolu, ilçe merkez içi yollar ve kayak merkezi yolu çift taraflı dolar taşar (K2)”*, *“Ara tatillerde günlük 1000 kişiyi ve hafta sonları günlük 500 kişiyi bulan bir yoğunluk ile kayak merkezinin çevre tarafından çekici bir özelliği vardır (K1)”*. Aladağ kayak merkezinin ilçeye tanınırlık katması yanında en çok katkı verdiği bir diğer konuda çekicilik oluşturmalarıdır. Ekonomik, sosyal ve çevresel katkıları beklenen seviye de olmasa da ilçenin bilinirliğini artırması ve kış aylarında Konya ili ve çevresi için cazip bir merkez haline gelmesinde Aladağ kayak merkezinin çok etkisi olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm denince akla ilk gelen şey genelde sadece tatil, dinlenme ve motivasyondur. Ülkeler açısından ise gelir kaynağı yanında imaj ve reklam aracı olarak da görülebilir. Türkiye için kış turizmi yaz turizmi kadar olmasa da son zamanlarda alternatif bir turizm çeşidi olarak gelişme göstermektedir. Türkiye kış turizmi yapılabilecek zengin bir potansiyele sahiptir. Turizm için gerekli ekonomik ve boş zaman ihtiyacı sanayileşmiş, gelişmiş ülkelerde daha fazladır. Boş zaman ve ekonomik güç ile insanlar günden güne yeni alternatif turizm çeşitlerine yönelmektedir. Kış turizmi yaz turizmine ek olarak hem 12 ay sürdürülebilir turizm katkısı hem de yerel, ulusal ve uluslararası ziyaretçiler için tatil yapma imkânı sağlamaktadır.

Türkiye turizm sektörü olarak belki de Dünyadaki birçok ülkeye göre destinasyon ve alternatif turizm çeşitliliği ile ilk sıralarda yer almaktadır. Dört mevsimin yaşandığı, jeopolitik ve coğrafi konumu ile Türkiye aslında gelen turist sayısı ile çok sıkıntı çekmemekte olup gelir ve tanıtım konusunda sıkıntı yaşamaktadır. Bu sıkıntıyı en derinden hisseden alternatif turizm çeşidinin veya bu sorunu ortadan kaldıracak alternatifin, birçok destinasyonu olan kış turizmi olduğu söylenebilir. Tanıtım ve yatırım eksikliği yanında günübirlik ziyaretçi sayısı oldukça fazla olan bir turizm çeşididir.

Deniz, kum ve güneş olarak 3S turizmi haricinde çok tanınmayan Türkiye aslında birçok medeniyete ev sahipliği yapmış; tarihi, kültürel, doğal ve dini olarak birçok çekiciliğe sahiptir. Buna rağmen yürütülen politikalar ve uygulamalar yanında ülke ekonomisinin durumu ile cazip, ucuz bir tatil yörenesi haline gelmiştir. Her şey dahil sistemi veya benzer sistemlerin günden güne ülke turizmine zarar verdiği ve gelen turist seviyesini de düşürdüğü bilinmektedir. Örneğin, Mevlana haftasında müzenin ücretsiz olması veya Ayasofya'nın ücretli ziyaret edilmemesi gibi birçok siyasi hatalar ile turizm sektörüne zarar verildiği, bir fikir olarak öne sürülebilir. Kış turizmi alanlarında konaklama imkanının çok kısmi olması ve ziyaretçilerin gelir getirici etkisinin değerlendirilememesi de kış turizminin kalitesini ve destinasyonların gelişimini engellemektedir.

Pandemi süreci ile elindeki nitelikli elemanını da kaybeden turizm sektörü mevsimsel özelliği ile siyasi, politik, salgın ve savaş gibi birçok olumsuz durumdan ilk etkilenen sektör olması özellikleri sebebiyle Türkiye gibi gelişmekte olan, güçlü

ekonomiyeye sahip olmayan ülkeler için yıkımlara sebep olmaktadır. Türkiye elindeki cevherlerin değerlerini bilerek turizm sektörü açısından sahip olduğu potansiyelden tüm çeşitliliği ile daha fazla faydalanmalıdır. Bunun içinde güçlü turizm politikaları ve yatırımları gerekmektedir. Türkiye Dünya'daki birçok ülkeden daha fazla kış turizmi alanına sahip olmasına rağmen sahip olduğu faal mevcut tesislerde bile birçok eksik ve sıkıntı bulunmaktadır.

Rekabet edebilir, güçlü bir kış turizmi için;

- Turizm politikalarında kış turizmine önem verilmelidir, yatırımlar artırılmalıdır.
- Turizm meslek yasası çıkarılmalıdır.
- Nitelikli personel yetiştirilmeli ve gerekli eğitim kurumlarına destek verilmelidir.
- Kış turizm alanlarında deneyimli, eğitilmiş ve nitelikli personeller çalıştırılmalıdır.
- Bölgesel kalkınma politikaları oluşturulmalıdır.
- Sürdürülebilir ve 12 ay turizm yönünde atılımlar yapılmalıdır.
- Tüm ülkeler ile siyasi ilişkiler güçlendirilerek, gerekli tanıtım çalışmaları yapılmalıdır.
- Zarar veren tüm sistemlerin kaldırılarak daha fayda sağlayıcı yeni inovasyonlar getirilmelidir.
- 3S turizmi yanında tüm turizm çeşitliliklerine önem verilerek kış turizmi için tanıtım ve destek çalışmaları yapılmalıdır.
- Kış turizmi alanlarında konaklama sorunları ile tesislerin sıkıntıları çözülmelidir.
- Kış turizmi alanlarındaki yönlendirme ve ulaşım sorunları çözülmelidir.
- Kış turizm alanlarındaki kaza vb. olumsuz durumlar için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Sağlık kuruluşları oluşturulmalıdır.
- Çocuklu aileler için aktiviteler düzenlenmelidir.

- Mekanik tesis eksikliği olan tesislerin eksiklikleri giderilmelidir.
- Mekanik tesisler için ziyaretçiler bilgilendirilmelidir.
- Mekanik tesislerin bakım ve onarımı düzenli şekilde yapılmalıdır.
- Soğuk hava ve kayak ile ilgili olumsuz durumlar için gerekli önlemler ile bilgilendirmeler yapılmalıdır.
- Turizm eğitim kurumlarında ve üniversitelerde kış turizmi için dersler verilmeli ve müfredatlara eklenmelidir.
- Kış turizmi pazarları ile ilgili araştırma ve çalışmalar yapılmalıdır.
- Kış sporları malzemeleri kiralama yöntemlerinin sakıncaları giderilerek daha akılcı çözümler getirilmelidir.
- Okul gezileri sayıları artırılarak ülke içindeki tanıtımlar artırılmalı ancak gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- Kış turizminin çevreye zarar vermeden yapılması hususunda bilgilendirmeler yapılmalıdır.
- Kış turizm alanlarının altyapı ve üstyapı sorunları çözülmelidir.
- Kış turizm alanlarının doğaya uyum içinde doğaya zarar vermeden yapılarak aynı alanların yaz ve kış döneminde doğa turizmi, yayla turizmi, dağ turizmi, macera turizmi, spor turizmi, sağlık turizmi gibi birçok alternatif turizm çeşidinin yapıldığı anlatılmalı ve tanıtılmalıdır.

Derbent ilçesinde bulunan amatör seviye de kış sporları yapılan ve birçok eksiği bulunan Aladağ kayak merkezi için gelecek, umut vadetmektedir. Ancak son durumda kayak merkezi yerel halka yeterli seviyede bir katkı sağlamadığı yapılan çalışma ile ortaya çıkmıştır. Ekonomik olarak kış aylarında yöresel ürün satışı ve esnaf satışları etkisi görülmektedir. Sosyal olarak iletişim ve değerlere sahip çıkma etkisi görülmektedir. Çevresel olarak da en belirgin etkisi ilçenin bilinirliğini artırmasıdır. Genel manada Aladağ kayak merkezinin kış aylarında özellikle hafta sonu ve ara tatiller de cazibe merkezi haline gelmesi ile Derbent ilçesinin tanınırlığını artırması en belirgin katkısıdır.

Kış turizmi ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında en dikkat çeken konu

bölgedeki kış turizmi alanının aktif ve sosyal tesis ile donatılması olmuştur. Çünkü günübirlik gelen ziyaretçi bölgeye katkı sağlamamaktadır. Kış turizminin yerel halka katkısı ile ilgili çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Derbent ilçesi için Aladağ kayak merkezinin yerel halka etkisinin incelendiği bu çalışma, benzer durumdaki bölgeler için örnek teşkil edecek bir çalışma durumundadır.

Aladağ kayak merkezinin önündeki tek engelin sosyal, mekanik tesis, konaklama, restoran eksikliği olduğu yapılan gözlem ve alınan cevaplar ile ortaya çıkan net sorundur. İlçede özellikle kayak merkezi yakınlarındaki arsa-emlak fiyatlarının çok fazla etkilemesi en belirgin özelliklerden biridir. İlçenin her geçen gün nüfus kaybına uğraması, iş imkanlarının olmaması ve sınırlı eğitim imkanlarının bulunması gibi büyük sorunların Aladağ kayak merkeziyle birlikte çözüme kavuşabilme ihtimali bulunmaktadır. Aladağ kayak merkezi Derbent ilçesi için tek seçenek hatta fırsat olarak görünen büyük bir projedir. Ancak öncelikli kayak merkezinin eksiklerinin giderilmesi gerekmektedir. Eksikler giderilince kayak merkeziyle birlikte ilçenin hem kendi içinde hem de dışarıdan bakıldığında çehresinin değişeceği aşıkardır. İlçenin ulaşımından tutun da ekonomik, sosyal ve çevresel birçok konuda değişeceği, istihdamın, nüfusun artacağı bilinmektedir.

Benzer çalışmalara bakıldığında Kara, Dalgın ve Çeken (2021), Ordu ilinde bulunan Çambaşı kayak merkezinin yerel halk üzerindeki etkisi ile ilgili çalışmada ortak sonuçlara ulaşılmıştır. Yerel ürün satışı, göç, istihdam, gelir etkisi ve altyapı gibi önemli konularda yerel halka yeterli ekonomik katkı sağlamamasının nedeni olarak yeterli tesisleşmenin olmaması görülmektedir. Reklam, tanıtım ve tesisleşme eksikliği gibi konular da ortak sonuç olarak ortaya çıkmaktadır. Aladağ kayak merkezi ile ilgili çalışmadan farklı olarak özellikle Konya ili ve çevresinde Derbent ilçesinin bilinirliğini kayak merkezi artırırken Çambaşı kayak merkezi yeterince tanınmadığı görülmektedir. Bozkurt (2019), Cilo Dağı kış turizm potansiyeli ve yerel halk etkisi ile ilgili çalışmasında iklim şartları olarak kış turizmi için çok uygun bir bölge olmasına rağmen özellikle bölgenin terör olayları ile tanınması çok zarar vermiştir. Konya ili terör, deprem vb. birçok olumsuz durumlara göre çok şanslı bir ildir. Deprem bölgesi olmamasının yanında herhangi bir terör olayı da bulunmamaktadır. Ancak Hakkari ili kadar kar yağışı alan bir il değildir. Kar yağma süresi ve yüzeyde bulunma süresi olarak Hakkari ili çok avantajlıdır. Çambaşı kayak merkezi gibi Cilo dağı ve Aladağ kayak

merkezi de ulaşım ve tanıtım sorunlarının yanında tesisleşme sorunu da en büyük eksiklik olarak benzerlik göstermektedir. Güvenlik sorunu Cilo Dağı için en büyük sorun olarak ilk sıradadır. Aladağ kayak merkezi güvenlik sorunu yaşansa da tesisleşme ve tanıtım eksiklikleri ile benzer sıkıntılar yaşamaktadır. Farklı olarak Aladağ kayak merkezi Derbent ilçesine tanınırlık katmıştır. İlçede yaşayan yerel halk için gelecekle ilgili umutlar taşımaktadır. Kış turizmi için olmazsa olmaz olan kar için iklim değişiklikleri ile birlikte gelen yağış sorunu kış turizm alanları için ortak en büyük sorun olmaktadır.

Konu edilen tüm bu olumlu gelişmelere ilçenin sahip olabilmesi için kendi yerel yönetimi ile bir şey yapma şansı yoktur. Konya Büyükşehir belediyesi de yeterli gelmeyecektir. Ulusal seviyede Derbent ilçesine ve Aladağ kayak merkezine katkı verilmelidir. Türkiye’de Konya ilinin turizmde sadece Mevlâna olarak bilinmesi doğru değildir. Konya ili düz ova ve tarımsal bölge olarak bilinmektedir. Beyşehir ilçesinde Konya’da deniz sloganı ile yapılan yapay plajla birlikte Beyşehir Gölü ve çevresi yıl boyu ziyaretçi akınına uğramıştır. Yine benzer bir durumda Bursa’nın Uludağ’ı varsa Konya’nın da Aladağ’ı var sloganı ile Derbent ilçesi Aladağ kayak merkezi birçok yanlış bilinen bilgi kirliliği yerine Konya iline büyük bir değer katmıştır. Sadece Derbent ilçesi için değil Konya ili için de çok önemli olan Aladağ kayak merkezine daha fazla önem verilmelidir. Derbent ilçesinin ve Aladağ kayak merkezinin gelişimi için ise;

- Konya Başarakavak yolu genişletilmelidir.
- Kayak merkezine telesiyej ve teleferik kurulmalı, konaklama tesisi ile restoran yapılarak sosyal tesisler oluşturulmalıdır.
- Kayak merkezine ait aladagkayakmerkezi.com şeklinde web sayfası oluşturulmalıdır.
- Kayak merkezinde görev alan personel eğitilmiş, bilgili ve diksiyonu düzgün olmalıdır.
- İstatistiksel bilgi ve ekonomik katkı sağlanması açısından kayak merkezine gelen ziyaretçilere kayıt ve ücret politikası uygulanmalıdır.
- Kayak merkezi yoluna veya ilçe merkezine kültür evi, yerel ürün standı gibi yöresel

alanlar oluşturulmalıdır.

- Yöresel ürün satışı ve tanıtımı yapılarak turizm-tarım ilişkisinin olumlu yanlarından faydalanılmalıdır.
- Aladağ kayak merkezi alanında kurulması planlanan doğa, yayla turizmi yanında ilçe merkezinde çiftlik ya da kırsal turizm gibi tarımsal faaliyetler yapılmalıdır.
- Kayak merkezi yolunun kenarlarında sağlıksız, kontrolsüz ürün satışı yapılmamalıdır ya da belediye kontrolü ile gerçekleştirilmelidir.
- İlçe merkezine Necmettin Erbakan Üniversitesi ya da Selçuk Üniversitesi tarafından Meslek Yüksekokulu açılması gerekmektedir. İlçenin yapısına uygun turizm ve tarım bölümleri açılmalıdır.
- Reklam ve tanıtım çalışmaları hızlandırılmalıdır. Yerel ve ulusal olarak tanıtım çalışmaları yapılmalıdır.
- İlçe merkezinde banka sayısı artırılmalıdır.
- İlçe merkezinde konaklama tesisi ve restoran işletmesi bulunmalıdır.
- İlçe merkezine hastane yapılmalıdır. Kış sezonunda kayak merkezinde sağlık personeli bulundurulmalıdır.
- İlçe de her yıl kış sezonunda kar festivali, şenlikler gibi etkinlikler yapılmalıdır.
- İlçe merkezinde Aladağ kayak merkezi için gelen ziyaretçilerin merkeze uğramadan kayak merkezine gitmesini önleyecek acil çözümler bulunmalıdır.

Gerçekleştirilen bu çalışmada kış turizminin etkileri Derbent Aladağ kayak merkezi özelinde incelenmiştir. Yerel halkın bakış açısıyla kış turizmin bölgeye katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Aladağ kayak merkezindeki eksiklerin giderilmesi ile bölgeye ve yerel halka katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma gibi birçok çalışma da turizm, bulunduğu yerdeki yerel halka katkı sağladığı görülmektedir. Bu çalışma ile benzer araştırmalara örnek teşkil edecek bir literatür kaynağı olarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adamış, E. ve Özçoban, E. (2020). Kış Turizminin Dijital Medya Haberlerinde Temsili: Uludağ Kayak Merkezi Üzerine Bir Söylem Analizi. *International Journal of Social Inquiry*, 13(1), 1–26. doi:10.37093/ijjsi.746399
- Akkuş, G. (2019). Ilgaz Dağında Kış Turizm Talebi ve Gelişimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Y. 2019, Cilt 9, Sayı 1*, ss. 1-27, 1(1), 1–27.
- Akkuş, G. ve Güçtemur, S. (2021). Yalnızçam Uğurludağ Kış Sporları Turizm Merkezinin Potansiyeli ve Bölge Ekonomisine Etkisine Yönelik Paydaş Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 0–2. doi:10.18092/ulikidince.867599
- Altaş, N. T., Çavuş, A. ve Zaman, N. (2015). Türkiye'nin Kış Turizmi Koridorunda Yeni Bir Kış Turizm Merkezi: Konaklı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 31, 345–365.
- Altun, F. ve Yazıcı, H. (2014). Nitel ve Nicel Yöntemleri Kullanan Araştırmacıların Empatik Eğilimleri ve İşlevsel Olmayan Tutumları Arasındaki Farklılıklar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(1), 371–386.
- Arabacı, H. (2018). Turizm Sektörünün Ekonomik Büyümeye Etkisi Üzerine Teorik Bir İnceleme. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi Arabacı*, 2018: 04 (03), 04(03).
- Arslan, E. ve Kendir, H. (2019). Kış Turizmi Potansiyeli Açısından Muş İli'nin SWOT Analizi İle Değerlendirilmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2019 7(6) 167–173 Journal of Social Sciences of Mus Alparslan University anemon Derginin ana sayfası: http://dergipark.gov.tr/anemon_Araştırma, 7(6), 167–173.*
- Aygün, M. ve Murathan, T. (2020). Buz Hokeyinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Görünümü. *Journal of History School*, XLIV(XLIV), 600–612. doi:10.29228/joh.39678
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örnekleme Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231–274. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bitlissos/issue/38061/399955> adresinden erişildi.
- Boz, M. (2018). Turizm Endüstrisinde Ekonomik Sızıntı: Nedenleri, Çözüm Önerileri. *Turizm Şurası Tebliğler Kitabı*, (March).
- Bozdemir, E. (2021). Kış Turizminde Faaliyet Gösteren Konaklama İşletmelerinin Rekabet ve Konumlandırma Stratejileri: Türkiye Örneği. *Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, 6.
- Bozdemir, E. ve Şengül, S. (2021). Kış Turizmi Üzerine Bir Literatür İncelemesi, 2(1), 35–74.
- Büyükkuru, M. (2019). Turizmin Etkilerinin Yerel Halk ve Diğer Paydaşlar Tarafından Değerlendirilmesine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Araştırma Nevşehir Örneği. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı Doktora Tezi*.
- Çakmak, F. ve Yılmaz, Ö. (2018). Turizmin İktisadi Sürdürülebilirliği Açısından Kış

- Turizmi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 0–3.
doi:10.17218/hititsosbil.407192
- Çalayer, R. B. (2000). Antalya Saklıkent Kış Turizmi Merkezinin Alternatif Turizm Yönünden Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, 132.
- Çelik, K. (2018). Kış Turizminde Destinasyon Markalaşması: Sarıkamış Kayak Merkezi Örneği. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.
- Çelik, S. (2018). Alternatif Turizm. *uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research Cilt: 11 Sayı: 56 Nisan 2018 Volume: 11 Issue: 56 April 2018 www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581*
<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.20185638991>, (April).
- Ceylan, S. (2009). Davraz Dağı(Isparta)'nda Kış Turizmi. *Doğu Coğrafya Dergisi 22 Eastern Geographical Review 22 Cilt 14, Sayı 22, 205 - 230*, 205–230.
- Çımat, A. ve Bahar, O. (2003). Turizm sektörünün Türkiye Ekonomisi İçindeki Yeri ve Önemi Üzerine Bir Değerlendirme. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi (6) 2003, 1-18*, (6), 1–18.
- Demirer, D. ve Hatırnaz, B. (2023). Alternatiflik mi, Aşırılaşma mı? Turizm Çeşitlerinin Son Güncel Durumu. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi, Bahar 7(1), 2023 e-ISSN: 2602-3008 DOI: 10.32572/guntad.1119859*, 7(1), 32–62.
doi:10.32572/guntad.1119859
- Demirtaş, N. (2011). Turizm ve Çevre (1.Basım). *Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları*.
- Dinç, A. (2016). *Konya'da Alternatif Turizmin Yeni Mekanı: Derbent Aladağ Kayak Merkezi. I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Bildiri Kitabı 07-09 Nisan 2016 Erzincan Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu*.
- Dudu, N. (2015). Erzurum'da Kış Turizmi Talep Tahmini. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, 151(2).
- Ercan, T. F. (2019). Kış Turizmi Destinasyonlarının Rekabet Gücünün Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Erzurum, Erzincan ve Kars İlleri Örneği. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.
- Eser, K., Çelil, N. ve Yıldız, O. (2018). Turizmin Yerel Halkın Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Muğla-Akyaka Örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi Cilt 10, No 2, 2018 ISSN: 1309-8020*.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2019). Kış Turizmi Destinasyonlarının Algılanan Performansı: Türkiye'deki Beş Destinasyonun Kıyaslaması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30(1), 45–56. doi:10.17123/atad.580637
- Güler, Ç. ve Vaizoğlu, A. S. (2011). Turizm ve Çevre. *Yazıt Yayıncılık: Ankara*.
- Gürbüz, A. (2002). Turizmin Sosyal Çevreye Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Z.KÜ. Safranbolu Meslek Yüksekokulu İktisadi ve İdari Programlar Bölümü, 78600, Karabük, Türkiye*.
- Kara, E. (2020). Kış Turizminin Yerel Kalkınmaya Etkisi: Ordu İli Örneği. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı*

Yüksek Lisans Tezi.

- Kara, E., Dalgın, T. ve Çeken, H. (2021). Ordu Çambaşı Kayak Merkezindeki Kış Turizmi Faaliyetlerinin Yerel Kalkınmaya Etkisi. *Journal of Yasar University*, 2021, 16/63, 1318-1337, (February), 1318–1337.
- Karakaş, A. ve Güngör, Y. H. (2015). Turizm Faaliyetlerinin Çevreye Etkisi. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Çevre Sorunları Sempozyumu*.
- Keskin, E. (2021). Destinasyon Pazarlaması Açısından Destinasyon İmajı ve Kış Turizmi: Yıldız Dağı Örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, 6.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analiz Yöntemi Olarak Döküman Analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 170–189.
- Koç Başaran, Y. (2017). Sosyal Bilimlerde Örneklem Kuramı. *Asos Journal, The Journal of Academic Social Sciences*, 47(47), 480–495. doi:10.16992/asos.12368
- Kozak, M. ve Bahar, O. (2013). *Turizm Ekonomisi. Anadolu Üniversitesi Yayını No 2908, Açıköğretim Fakültesi Yayını No 1865*. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2908 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1865.
- Özbay, G. (2018). Alternatif Turizm Politikaları İçerisinde Kış Turizmi: Türkiye'ye Yönelik SWOT Analizi. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences Year*, (4).
- Özçoban, E. (2019). Türkiye de Kış Turizmi ve Erciyes Kayak Merkezi Üzerine Bir Değerlendirme. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(3), 1606–1625. doi:10.21325/jotags.2019.438
- Özdemir, M. A. ve Kervankıran, İ. (2013). Turizm ve Turizmin Etkileri Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Afyonkarahisar Örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (24), 1–25.
- Özel, Ç. H. (2014). Turizmin Sosyo-Kültürel Boyutta Ortaya Çıkardığı Etkilerin İncelenmesi: Marmaris Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi / Dumlupınar University Journal of Social Sciences* 42. Sayı Ekim 2014 / Number 42 October 2014, (42), 139.
- Özer, Ö. ve Bilim, Y. (2020). Derbent'in Genel Turizm Gelişim Potansiyeli. *Ahmet ÇAYCI (Ed.) Aladağ'ın İncisi Derbent içinde (237-248)*. Konya: Palet Yayınları. içinde .
- Paslı, M. M. ve Zere, S. (2020). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin ' Kış Turizmi ' Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi Giresun İli Örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (1), 75-88, 24, 75–88.
- Polat, M. Ş. (2019). Bölgesel Kalkınmada Kış Turizminin Önemi: Sarıkamış Kayak Merkezi Örneği. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bİlimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.
- Sarıdoğan, H. Ö. (2019). Turizmin Ekonomik Etkileri: Akdeniz Ülkeleri Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: 21, Sayı: 4, Aralık 2019*, 1308-1315, 4(4), 1308–1315.
- Şengül, S., Genç, K. ve Türkay, O. (2020). Her Şeyin Turizmi (Mi ?): Turizm Çeşitlerini İsimlendirme Problemi. *Research Article Journal of New Tourism Trends (JOINNTT) 1(1), 14-21, 2020 Recieved: 11-Nov-2020 Accepted: 02-Dec-*

2020, 1(1), 14–21.

- Steiger, R. ve Mayer, M. (2008). Snowmaking and Climate Change. *Mountain Research and Development*, 28(3–4), 292–298. doi:10.1659/mrd.0978
- Tür, E. (2018). Türkiye ve İsviçre'nin Kış Turizmi Faaliyetleri Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalışma. *Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(1).
- Uluslan, Y. ve Batman, O. (2010). Alternatif Turizm Çeşitlerinin Konya Turizmine Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 23, 243–260.
- Üzel, M. N. (2003). Dünyada ve Türkiye'de Kış Turizmi ve Örnek Alan Erciyes Turizm Merkezi. *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.
- Uzun, F. V. ve Somuncu, M. (2011). Kültürel Peyzajın Korunması ve Turizm İlişkisi Bağlamında Yerel Halkın Görüşleri: İhlara Vadisi Örneği. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi Cilt:3, Sayı:2*, 21–36.
- Yıldırım, M. ve Öztürk Deniz, F. (2018). Turizmin Yerel Halkın Sosyo-Kültürel Yapısına Etkisi. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 79–91.
- Yıldız, Z. (2011). Turizm Sektörünün Gelişimi ve İstihdam Üzerindeki Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 3(5), 54–71.
- Yüksel, A. N. (2020). Nitel Bir Araştırma Tekniği Olarak: Görüşme. *International Social Sciences Studies Journal*, 6(54), 547–552.

İnternet Kaynakları

- <https://cambasidoga.com/> (Ordu Çambaşı Kayak Merkezi web sayfası)
- www.ktb.gov.tr (Kültür ve Turizm Bakanlığı)
- <http://www.yildizdagikayakmerkezi.com/> (Sivas Yıldız Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi web sayfası)
- <https://www.ergankayak.com/> (Erzincan Ergan Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi web sayfası)
- <https://www.denizlikayak.com/> (Denizli Kayak Merkezi web sayfası)
- <http://www.saklikent.com.tr/> (Antalya Saklıkent Kayak Merkezi web sayfası)
- <https://xn--palandken-57a.com/> (Erzurum Palandöken Kayak Merkezi web sayfası)
- <https://www.kayserierciyes.com.tr/> (Kayseri Erciyes Kayak Merkezi web sayfası)
- <https://www.tdk.gov.tr/> (Türk Dil Kurumu)
- <https://kartepekayakmerkezi.com/> (Kocaeli Kartepe Kayak Merkezi web sayfası)
- <https://www.tursab.org.tr/> (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği)
- <http://www.konya.gov.tr/derbent> (Konya Valiliği Derbent İlçesi)
- <https://www.derbent.bel.tr/> (Konya ili Derbent İlçe Belediyesi resmi sitesi)
- <http://www.derbent.gov.tr/> (Konya ili Derbent İlçe Kaymakamlığı resmi sitesi)
- <https://www.sufitrail.com> (Sufi yolu web sayfası)
- <https://www.facebook.com/derbentaladag/> (Aladağ Kayak Merkezi Sosyal Medya Hesabı)
- <https://www.youtube.com/watch?v=-lymeB8VZ7Y> (Aladağ Kayak Merkezi Projesi)
- <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html> (Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)
- <https://www.ktb.gov.tr/TR-96269/turizm-cesitleri.html> (Kültür ve Turizm Bakanlığı)

EKLER

GÖRÜŞME FORMU

DERBENT İLÇESİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Görüşme Yeri :

Görüşme Tarihi :

Görüşme Sayısı :

Görüşme Süresi :

Görüşülen Kişinin Adı Soyadı :

Araştırma Sorusu:

Derbent ilçesinde yer alan Aladağ Kayak Merkezi'nde turizm faaliyetlerinde yaşanan son durum nedir? Aladağ Kayak Merkezi'nde turizmin gelişimi bölgede ne gibi etkiler meydana getirmektedir? Aladağ Kayak Merkezi'nin bölge ve yerel halk üzerinde oluşturduğu etkiler nelerdir? Aladağ kayak merkezi yerel halkın ekonomik durumu, sosyo-kültürel özellikleri ve çevre bilinci vb. üzerinde ne gibi değişiklikler meydana getirmiştir? Aladağ Kayak Merkezi'nde turizmin gelişimi, gelecekte ilçe halkı üzerinde ne gibi değişiklikler doğuracaktır?

Açılış Bölümü

Görüşmecinin Kendini Tanıtması:

Sayın Hocam ben Ahmet Bozyiğit, halen Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalında yüksek lisans öğrencisiyim. Bu çalışmayı hocam Prof. Dr. Ahmet Büyüksalvarcı'nın danışmanlığı altında yürütmekteyim.

Görüşmenin Amacının Açıklanması:

Birazdan gerçekleştireceğimiz görüşme bu çalışmanın bir parçasıdır. Bu görüşme ile sizin kış turizmi konusundaki algılarınızı/görüşlerinizi, Derbent ilçesinde yapılan turizm faaliyetleri ile ilgili bilgilerinizi/görüşlerinizi edineceğimizi umuyoruz. Bu bilgiler ışığında Konya ilinin Derbent ilçesinde yer alan, bir kış turizmi uygulaması olan Aladağ kayak merkezinin yerel halk üzerindeki etkilerini (ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel) incelemeyi amaçlıyoruz. Bununla birlikte bu çalışma, Aladağ kayak merkezi öncesi ve sonrası turizm faaliyetlerini karşılaştırmalı olarak incelemek ve Aladağ kayak merkezi süreciyle birlikte yaşanan değişimi, gelişmeleri belirlemek amacıyla yapılmaktadır.

Bilgi Kaynağının Fikrinin Neden Önemli Olduğunun Belirtilmesi:

Bu görüşme ile siz bölgede yaşayanların daha çok hâkim olabileceği konularda derinlemesine ve alandan bilgi toplayabilme fırsatına erişmiş olacağız.

Gizlikle İlgili Konuların Açıklanması:

Görüşmeden elde edilecek bilgiler sadece bilimsel amaçlı kullanılacak ve size ait hiçbir kişisel bilgi yazılı ya da başka bir formda paylaşılmayacaktır.

Hazırlık / Açılış Soruları:

Nasılısınız? Mesleğiniz nedir? Derbent İlçesinde mi yaşıyorsunuz? Zamanınızı nasıl geçiriyorsunuz?

Demografik Sorular

Cinsiyetiniz:

Yaşınız:

Eğitim durumunuz:

Medeni durumunuz:

Mesleğiniz:

Doğum Yeriniz:

Geliriniz: Asgari Ücret ve altı () 5500-6500 TL () 6500 TL ve üzeri ()

Derbent İlçesi'nde sürekli ikamet ediyor musunuz ?

Kaç seneden beri Derbent İlçesi'nde yaşıyorsunuz:

Ailenizde turizmle ilgili bir işte çalışan var mı? () Evet () Hayır

Kişisel olarak turizmden ne kadar fayda elde ediyorsunuz?

() Hiç () Çok az () Biraz () Oldukça () Çok fazla

Derbent İlçesi yerel halkı olarak turizmden ne kadar fayda sağlıyorsunuz?

() Hiç () Çok az () Biraz () Oldukça () Çok fazla

Ana Tur Soruları (Ekonomik) (Tipik / Spesifik Ana Tur Soruları):

1- Aladağ kayak merkezinin bölgenize ekonomik katkıları ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? Bu durumdan memnun musunuz? Önerileriniz varsa paylaşabilir misiniz?

2- Aladağ kayak merkezinin bölgenizdeki fiyatlar (arsa-emlak vb.) üzerindeki etkileri nelerdir? Bu durum sizi nasıl etkiliyor? Anlatır mısınız.

3- Aladağ kayak merkezinin bölgenizdeki istihdama katkısı hakkında bilgi verebilir misiniz? Bunu tahmin edebiliyor muydunuz? Bu konuyla ilgili önerileriniz varsa anlatabilir misiniz?

4- Aladağ kayak merkezinin kişisel gelirinize doğrudan veya dolaylı etkileri var mıdır? Varsa ne şekilde olmaktadır? Bu konuda beklentileriniz nelerdir?

5- Aladağ kayak merkezinin ulaşım, altyapı-üstyapı yatırımlarına etkileri nelerdir? Turizmin gelişimi bölgede hissedilmekte midir? Bölgenin bu konuda eksikleri var mıdır? Varsa nelerdir?

Ana Tur Soruları (Sosyo-Kültürel) (Tipik / Spesifik Ana Tur Soruları):

1- Aladağ kayak merkezinin yerel halk üzerinde sosyo-kültürel etkileri nelerdir? Yerel halkta bir değişim söz konusu mu? Eğer varsa yerel halkta ne gibi değişiklikler gözlemliyorsunuz?

2- İlçe halkının gelen ziyaretçilere karşı tutumu hakkında bilgi verebilir misiniz? Bölgeye turist gelmesinden memnun musunuz? Turistlerle iletişim kuruyor musunuz? Bu durum sizi nasıl etkilemektedir? Anlatabilir misiniz

3- Aladağ kayak merkezi ile birlikte ilçede neler değişti, ne gibi değişiklikler oldu? Bu değişikliklere karşı yöre halkının ve sizin tutumunuz nasıl oldu?

4-Kayak merkezinin kültürel değerlere ve göçe ne gibi etkileri olmuştur? Bölgede turizmin gelişimi yerel halkı hangi yönde ve nasıl etkilemiştir?

Ana Tur Soruları (Çevresel) (Tipik / Spesifik Ana Tur Soruları):

1- Aladağ kayak merkezinin bölgeye çevresel etkileri nelerdir? Bu etkiler sizi nasıl etkilemekte? Bu durumu nasıl karşılamaktasınız?

2-Kayak merkezi ses, gürültü ve hava kirliliğine neden olmuş mudur? Olduysa bunlar nasıl önlenabilir? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

3-Çevre temizlik bilincine kayak merkezi katkı sağlamış mıdır? Yerel halkta kültür ve bölge konusunda bir değer bilinci gelişmekte midir? Sahip olduklarına (kültür, doğal ve tarihi alanlar vb.) bakış açısı ve davranışı değişti mi? Açıklayabilir misiniz?

4- Kayak merkezi çöp ve atık sorunu ile betonlaşmaya sebep olmuş mudur? Bu durum yaşanmışsa, nasıl önlenebilir? Bu konudaki eleştirileriniz nelerdir?

5- Kayak merkezinin doğal çevreye olumlu ve olumsuz etkileri nelerdir? Genel olarak bu durumla ilgili görüşleriniz nelerdir?

Ana Tur Soruları (Genel) (Tipik / Spesifik Ana Tur Soruları):

1-Aladağ kayak merkezinin gelecekte Derbent ilçesinin gelişimine neler katacağını düşünüyorsunuz? İlçe ve yerel halk açısından bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? Anlatabilir misiniz?

2- Aladağ kayak merkezinin geliştirilmesi için neler yapılmalıdır? Sizce şuan ki durum nasıldır? Şu an ki durumdan memnun musunuz? Önerilerinizi bizimle paylaşır mısınız?

3-Kayak merkezinin sezonluk ziyaretçi sayısı ile ilgili bilgi verebilir misiniz? Bu kadar talep/gelen bekliyor muydunuz? Gelecekte ziyaretçi sayısı ile bir tahmininiz var mıdır?

Özetleme

Anlaşılan Konuların Kısaca Özetlenmesi

Anlaşılmayan Konuların İfade Edilmesi

Sizce bu konuştuklarımız arasında en önemli konu neydi?

İlave Görüşler

Hocam şu ana kadar bahsettikleriniz dışında ilave edeceğiniz neler olabilir?

Bu çalışma ile ilgili kişisel görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.

Teşekkür

Değerli hocam, araştırmaya sağladığınız önemli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz. Araştırma sonuçlarını sizlerle yayınlanma süreci sonunda paylaşacağız. Ayrıca bir sorunuz olduğunda veya bu görüşmede belirtmediğiniz ama önemli olduğunuz konuları dilediğiniz zaman bizimle paylaşabilirsiniz.

Görüşmeyi Gerçekleştiren

Ahmet Bozyiğit